

Κώστας Χαλκιάς

Mysten Labs: Οι Κρυπτογράφοι της Ελλάδας και το Blockchain του Μέλλοντος

Season 5, Επεισόδιο 8

Παναγιώτης: Κώστα γεια σου.

Κώστας: Γεια σου Παναγιώτη.

Παναγιώτης: Σε ευχαριστούμε πάρα πολύ που είσαι μαζί μας σήμερα.

Ένα πολύ ενδιαφέρον επεισόδιο. Θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε πολλά πράγματα για την εταιρεία σου και για σένα. Εγώ χαίρομαι πολύ που είσαι εδώ και είσαι μαζί μας γιατί σε έχω γνωρίσει στην Αμερική πριν από αρκετά χρόνια και ξέρω ότι πρόσφατα έχει γυρίσει και η οικογένεια στην Ελλάδα έχουμε και έναν επαναπατρισμό όμορφο εδώ, αλλά το πιο σημαντικό απ' όλα είναι ότι έχεις μια εταιρεία η οποία πάει σφαίρα και πρέπει οπωσδήποτε να την ξέρουμε όλοι.

Ειδικά στην Ελλάδα γιατί έχει ελληνική ρίζα αυτό το story και πρέπει να το μάθουμε όλοι μας και είμαι πολύ χαρούμενος που θα πούμε την ιστορία σήμερα στο podcast μας.

Κώστας: Και εγώ χάρηκα που σε βλέπω επίσης στην Ελλάδα για πρώτη φορά και μιλάμε και ελληνικά.

Παναγιώτης: Έτσι ακριβώς.

Κώστας: Κι αυτό ωραίο.

Παναγιώτης: Ξεκινάμε. Είσαι co founder της Mysten Labs, η οποία είναι μία εταιρεία η οποία αυτή τη στιγμή έχει μεγαλώσει πάρα πολύ. Δεν είναι πολύ γνωστή στο ελληνικό οικοσύστημα, τουλάχιστον όσο εμείς καταλαβαίνουμε την φήμη αυτής της εταιρείας στο ελληνικό οικοσύστημα, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες. Που έχουν ιδρυθεί από Έλληνες founders.

Κώστας: Είναι και ξένοι και Έλληνες μαζί.

Παναγιώτης: Φυσικά, αλλά εννοώ ότι Έλληνες founders μέσα σε ένα International tech Story είναι ίσως το μεγαλύτερο που έχουμε βρει μέχρι στιγμής.

Κώστας: Δεν ξέρω να συγκρίνω με άλλες. Μπορώ να σου πω λίγο τα πολύ απλά πράγματα. Είναι 5 founders 2 από αυτούς είναι Έλληνες. Ο Γιώργος ο Δανέζης που μένει στην Αγγλία και εγώ ο Κώστας ο Χαλκιάς που είμαι... Ήμουν Αμερική και τώρα γύρισα. Μισό Ελλάδα μισό Ντουμπάι αυτή τη στιγμή και έχουμε και 3 Αμερικάνους. Και εντάξει, η Ελλάδα ήταν πάντα πολύ σημαντικό κομμάτι γενικότερα της κρυπτογραφίας μπορεί να λέμε τώρα για τη δικιά μου εταιρεία. Πολλοί δεν καταλαβαίνουν τι είναι η κρυπτογραφία. Κάποιοι καταλαβαίνουν ότι σχετίζεται από τη λέξη κρύπτο, που σημαίνει κάτι μυστικό και γράφω κάτι μυστικά όπως αυτό που έχετε στο Whatsapp που δεν μπορεί π.χ. το Facebook να διαβάσει τα μηνύματά σας και σκεφτείτε ότι αυτό το πράγμα έχει μία ελληνική ρίζα από μόνο του. Και για αυτό και η Ελλάδα. Ακόμα και αν η Mysten Labs ήταν, είναι ένα μια εταιρεία η οποία αντιπροσωπεύει τη χώρα μας τώρα σε αυτό το χώρο που κινούμαστε. Η κρυπτογραφία είναι ελληνική λέξη, έχουμε πάρα πολλούς πετυχημένους Έλληνες. Δεν είναι και τυχαίο ότι σε ένα από τα μεγαλύτερα συνέδρια της κρυπτογραφίας στον κόσμο που έχει 60 για παράδειγμα, ερευνητές που αποφασίζουν ποια άρθρα θα μπουν οι 12 είναι Έλληνες. Σκεφτείτε τώρα τι ποσοστό πληθυσμού έχουμε εμείς και τι ισχύει για έναν ολόκληρο κλάδο; Γι' αυτό και ίσως παίζει ένα μικρό ρόλο ότι έχει ένα στοιχείο ελληνικό ή η Mysten Labs.

Παναγιώτης: Νομίζω ότι γενικά σε κοινότητες κρυπτογραφίας, οι Έλληνες είναι ίσως μία απ τις τοπ στον κόσμο.

Κώστας: Ισχύει αυτό θα έλεγα επειδή το έχω συζητήσει και με κάποιους.

Π.χ. Με το Startup Pirate στην Ελλάδα που γράφει κάποια άρθρα για τις επιχειρήσεις και με πολλούς άλλους. Φταίει και λίγο η κρίση, νομίζω. Εκεί που πάρα πολλοί ξεκίνησαν να κάνουν διδακτορικά και όλα αυτά και επειδή αυτός ο χώρος, αυτό που λέμε blockchain ή κρυπτονομισμάτων είναι καινούργιος, είχαμε ένα κίνητρο παραπάνω να επενδύσουμε λίγο φαιά ουσία, να λύσουμε τα προβλήματά μας.

Ίσως παίζει ρόλο, το έχω ζητήσει με πάρα πολλούς. Γιατί τόσοι πολλοί Έλληνες σε αυτό το χώρο, γιατί έπρεπε να ασχοληθούμε; Και πραγματικά δούλεψε επίσης.

Παναγιώτης: Ναι και ξέρω ότι έχεις σπουδάσει και στην Ελλάδα και θα είχε ενδιαφέρον να ακούσουμε λίγο την άποψή σου για το ελληνικό πανεπιστήμιο, γιατί υπάρχουν στιγμές που το ελληνικό πανεπιστήμιο βγάζει ομάδες ανθρώπων οι οποίοι είναι world class, είναι top στον κόσμο και είναι όλη την ίδια σχολή από το ίδιο έτος. Είναι μία τέτοια η περίπτωση και η δική σου και θέλω πάρα πολύ να πάμε σε αυτό. Πριν πάμε όμως λίγο στη ζωή σου και που από πού ξεκίνησες; Που ποια είναι τα σημεία που είναι τα turning points θα ήθελα να μας δώσεις ένα μικρό ορισμό για τη Mysten Labs.

Κώστας: Η Mysten Labs είναι μία εταιρεία που όπως είπα φτιάχτηκε από 5 συνιδρυτές οι οποίοι όλοι μαζί δουλεύαμε στο Facebook. Το Facebook όταν ξεκίνησε αυτό με το bitcoin αν έχετε ακούσει το ethereum και όλα αυτά, προσπάθησε κι αυτό να φτιάξει ένα δικό του νόμισμα για πολλούς λόγους.

Γιατί και το Facebook πληρώνει την VISA κάθε φορά που πληρώνεις εσύ στο Facebook διαφημίσεις και όλα αυτά παίρνει και ένα μικρό ποσοστό, κάποιος ενδιαμέσος, οπότε εμείς είχαμε πραγματικά δικές μας ομάδες μέσα.

Το Facebook έτρεξε 2 3 χρόνια αυτό το έργο. Πάρα πολύς κόσμος συμμετείχε. Όταν πια δεν μας άφησαν κάποιες συγκυρίες να το φτιάξουμε αυτό από το Facebook, φύγαμε όλοι, 5 άτομα φτιάξαμε την Mysten Labs με έδρα το Σαν Φρανσίσκο. Έχουμε και εκεί ένα πάρα πολύ ωραίο γραφείο στο κέντρο του Πάλο Άλτο και ασχοληθήκαμε με το να φτιάξουμε κάτι το οποίο σαν σχέδιο είναι όπως σκέφτεστε στις βάσεις δεδομένων, αλλά αυτή τη στιγμή δεν είναι μία βάση δεδομένων που την έχει η Google, την έχει Amazon, την έχει το Facebook, την έχει η Apple. Ανήκει σε όλο τον κόσμο ουσιαστικά και ψηφίζει ο κόσμος για το ποιες συναλλαγές θα μπουνέ σε αυτή τη βάση δεδομένων. Η Mysten Labs είναι ουσιαστικά η εταιρεία που παράγει το λογισμικό. Για όλη αυτή για όλη αυτή την διαδικασία και θεωρώ ότι είμαστε από τις πιο καινοτόμες στον κόσμο. Γιατί για να μη λέμε τώρα ψέματα, τα άτομα που δούλευαν στο Facebook και πολλοί μας ακολούθησαν όταν φτιάξαμε την εταιρεία. Η εταιρεία αυτή τη στιγμή είναι περίπου 200 άτομα παγκοσμίως. Δουλεύει κυρίως απομακρυσμένα με έδρα όπως είπα το Σαν Φρανσίσκο, αλλά και με γραφείο και στην Ελλάδα και στην Κορέα και στη Σιγκαπούρη και στην Ιαπωνία, πάρα πολλές χώρες και Αγγλία. Παράγουμε ουσιαστικά τεχνολογία για να γίνονται οι συναλλαγές στο Ίντερνέτ πολύ πιο γρήγορα και να είναι πιο αποκεντροποιημένες. Να μην υπάρχει μια συγκεκριμένη οντότητα. Ένα Σαββατοκύριακο κλείνει και ουσιαστικά πέφτει ο διακόπτης. Δεν μπορείς να κάνεις πράξεις. Αυτό παράγουμε εμείς, την τεχνολογία αυτή έχουμε τους πιο γρήγορους αλγορίθμους να λύνουμε αυτό το πρόβλημα και ίσως τους καλύτερους ώστε ο κόσμος να μάθει να μπαίνει σε αυτό το χώρο.

Είναι πολύ εύκολο να δημιουργήσεις λογαριασμό. Παλιά ήταν πολύ δύσκολο. Σκέψου τώρα εδώ άνθρωποι να θυμούνται 30 χαρακτήρες password. Δεν μπορείς να το κάνεις αυτό, το απλοποιήσαμε, βρήκαμε τρόπους με το πρόσωπό σου, με το Google, τον λογαριασμό σου με αυτά τα πράγματα και εκεί αυτή η καινοτομία μας έδωσε σαν Mysten Labs ουσιαστικά μία στάμπα που είμαστε ένα unicorn πια, δηλαδή είχαμε ένα πρόσφατο, μία αποτίμηση της αξίας πάνω από τα 2 δις πριν από κάποια χρόνια, αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Επειδή έχουμε αυτή τη καινοτομία και πολλά άτομα δούλευαν πριν στην Apple, στη Netflix, το Facebook σε όλες αυτές τις μεγάλες εταιρείες. Ουσιαστικά έφεραν όλη αυτή τη φαιά ουσία στην εταιρεία μου και είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένος με το πώς δουλεύουμε όσον αφορά την καινοτομία. Καταρχήν έχουμε πόσες πατέντες, πόσους αλγορίθμους καλύτερα papers σε συνέδρια. Όλο αυτό το σύστημα και τώρα θα έλεγα και μας συνδέει αυτό πάρα πολύ και εμάς ως Έλληνες είμαι τρομερά ενθουσιασμένος με αυτό που χτίσαμε Ελλάδα. Σκέψου Πολλοί έρχονται εδώ για cost center. Ναι, να μην πληρώνουν πολλά λεφτά για να έχουν developers. Εμείς δίνουμε και καλούς μισθούς και όλα τα παιδιά δουλεύουν σε πράγματα τα οποία είναι καινοτόμα, οπότε αυτή είναι η Mysten Labs.

Παναγιώτης: Δύο πράγματα που κρατάω είναι το πρώτο είναι ότι εσείς δουλεύετε στο να κάνετε συναλλαγές, πιο seamless και πιο εύκολες, και πιο διαφανείς,

Κώστας: Διαφανείς και με λιγότερους μεσάζοντες.

Παναγιώτης: Και με λιγότερους μεσάζοντες, το οποίο μπορώ να φανταστώ γιατί αυτό πάει σφαίρα και γιατί μεγαλώνει. Γιατί μπορώ να φανταστώ όλο τον κόσμο και όλες τις εταιρείες να το χρειάζονται αυτό σαν τεχνολογία δηλαδή και υποθέτω ότι αυτό, μια φανταστική ομάδα στη Meta, στη Facebook, ξεκίνησε να το

κάνει, δεν τους βγήκε το libra που ήταν το project της Meta και πάνε και το κάνουν μόνοι τους, το κάνουν και λίγο καλύτερα ενδεχομένως.

Κώστας: Και πολύ καλύτερα. Οι startups παιδιά τρέχουνε πολύ πιο γρήγορα. Το Facebook, εμείς είμαστε μία μικρή startup μέσα στο Facebook.

Το Facebook έχει πολλές εταιρείες, το messenger που έχετε, το whatsapp που έχετε στο οποίο τυχαίνω και εγώ να είμαι και lead, ο κρυπτογράφος κάποιων έργων από αυτά και το instagram είναι συγκεκριμένα έργα μέσα στο Facebook.

Εμείς ήμασταν πραγματικά μία άλλη οντότητα, ήμασταν μία υπο οντότητα του Facebook.

Ε αυτό το πράγμα μπορεί να έχει και 1000 υπαλλήλους κάποια στιγμή, μέσα σε ένα πολύ μεγάλο οργανισμό 100.000 υπαλλήλων, αλλά πάλι είσαι αργός γιατί έχει πολλά κομμάτια τα οποία δυστυχώς πρέπει λόγω της γραφειοκρατίας να πάνε πιο αργά. Εμείς τα επιταχύνουμε πάρα πολύ αυτά.

Παναγιώτης: Και το δεύτερο που κρατάω που είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον είναι ότι Ελλάδα και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε, είναι μία από τις τοπ κοινότητες κρυπτογράφων στον κόσμο. Και δεδομένου ότι έχουμε και την τύχη να έχουμε ένα success story και μία πολύ δυνατή εταιρεία όπως η Mysten lab, έχουμε μία ευκαιρία να φτιάξουμε ίσως ένα παγκόσμιο hub κρυπτογράφων που να μην είναι μόνο Έλληνες, γιατί δεν είναι ανάγκη να είναι μόνο Έλληνες στην Αθήνα.

Κώστας: Ισχύει αυτό και εμείς το ξεκινάμε και δεν είμαστε μόνο εμείς για να πω την αλήθεια. Υπάρχουν και κάποια ελληνικά funds εδώ και εσείς και πάρα πολλοί άλλοι οι οποίοι ασχολούνται με το χώρο. Ο χώρος αυτός πρέπει να τον ξεχωρίσουμε από τα κρυπτονομίσματα, δημιουργεί καινούργιες μορφές που μπορεί να στήνουμε εταιρείες.

Σκεφτείτε ότι μία από τις εφαρμογές που είναι τρομερό είναι να αγοράσουμε μία ομάδα ποδοσφαίρου, όλοι μαζί εδώ, και δεν υπάρχει ένας Πρόεδρος. Είναι αποκεντροποιημένο αυτό. Μπορεί να ψηφίζεις εσύ Κώστα, εσύ θα παίξεις σήμερα, και άλλοι 10 να πουν ας βάλουμε τον Κώστα επιθετικό. Θα γίνουνε διάφορα μοντέλα που δεν τα έχουμε δει πριν ή ακόμα αυτό που είπαμε, το κτηματολόγιο σε λίγο θα μπει στο Google MAP, να πατάς ένα κλικ και τελειώσει αυτό. Μόνο αν υπάρχει μία ενιαία βάση δεδομένων γίνεται αυτά. Αυτά κάνει η Mysten Labs αυτή τη στιγμή.

Παναγιώτης: Θα θελα πολύ να μου πεις λίγο εσύ από που ξεκινάς, που γεννήθηκες που μεγάλωσες, κάποια σημεία μέσα στην παιδική σου, φοιτητική σου ζωή που έχουν παίξει ρόλο σε αυτή την πορεία;

Κώστας: Εγώ είμαι από τη Βόρεια Ελλάδα, οι γονείς μου είναι από ένα χωριό της Χαλκιδικής πάρα πάρα πολύ κοντά στο Άγιο Όρος.

Φανταστείτε ότι έχω πάει πολλές φορές το Άγιο Όρος εγώ, για δουλειά όμως, έκοβα ξύλα, τέτοια πράγματα...

Παναγιώτης: Πώς λέγεται το χωριό;

Κώστας: Μικρομεσαία οικογένεια, Ιερισσός λέγεται το χωριό και είναι από το γεωγραφικό χώρο όπου ήταν ο Αριστοτέλης.

Είχε γεννηθεί ο Μεγάλος Αριστοτέλης, ο Έλληνας έτσι, ο δάσκαλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Εμένα αυτό με επηρέασε πάρα πολύ, όσο και αν σας φαίνεται περίεργο, επειδή και στο γενεαλογικό μας δέντρο έχουμε Αριστοτέλης, Αριστοτέληδες, έχω θείους Αριστοτέληδες, και εμένα μπορεί να με ονόμαζαν Αριστοτέλη. Κάπως δημιουργήθηκε από την αρχή ξέρεις αυτό το έντονο... "καινοτομία". Αφού έχω διαβάσει τόσα βιβλία... Οπότε πήγαινα στο σχολείο - στη Θεσσαλονίκη τελικά - από 4 5 χρονών... "Α το παιδί αυτό είναι από κει που είναι ο Αριστοτέλης!" Ξέρεις αυτό δημιουργεί ένα μικρό κίνητρο και για σένα να πεις να το ψάξω λίγο παραπάνω.

Έβλεπα τα πειράματα, με ενθουσίαζε αυτό. Η μεγαλύτερή μου νομίζω... εδώ είναι το τυχερό σημείο, που μου αγόρασαν οι γονείς μου υπολογιστή 6 χρονών. Αυτό έκανε τρομερή διαφορά στη ζωή μου. Αν με ρωτήσεις τι πραγματικά επηρέασε πιο πολύ τη συγκεκριμένη μου καριέρα τώρα, με το πώς θα είχαν εξελιχθεί τα πράγματα είναι ότι αγόρασα έναν υπολογιστή το 1988 με πράσινη οθόνη, και είχε τότε υπήρχε μία γλώσσα προγραμματισμού που λεγόταν basic 1.1, Amstrad ο υπολογιστής. Μπορεί κάποιοι από σας αν είναι εκεί 40 χρονών να είχανε Amstrad στη ζωή τους. Αυτό με βοήθησε πολύ, γιατί με βοήθησε πολύ όμως; έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτή η λεπτομέρεια. Το πρώτο μου αγγλικό βιβλίο που

διάβασα είναι πώς γράφεις κώδικα σε αυτό το μαραφέτι και έμαθα να φτιάχνω αν θυμάστε ένα παιχνίδι...το Arkanoïd, δηλαδή μια μπαλίτσα που πηγαίνει και σκάει τα τουβλάκια και όλα αυτά. Όταν από 6 7 χρονών ξεκινάς πια και λες αυτό το βιβλίο κάτι μου δείχνει. Εγώ ήμουν παπαγάλος, δεν ήξερα τίποτα, έβλεπα, αν αυτό, κάνε εκείνο, αν το άλλο, η μπάλα πηγαίνει δεξιά και αριστερά και ξαφνικά είδα πια μέσα σε ένα χρόνο 7 χρόνων ότι έφτιαξα πρόγραμμα και καταλάβαινα τι είναι. Οι γονείς μου, όπως σας είπα από μικρομεσαία οικογένεια δεν καταλάβαιναν τι έκανα εγώ. Αυτοί περίμεναν ότι μου πήραν υπολογιστή για να παίζω παιχνίδια. Ναι και τελικά αυτό με αυτό νομίζω ήταν το μεγαλύτερο σε πολύ μικρή ηλικία που με βοήθησε.

Παναγιώτης: Μια οικογένεια να πάρει έναν υπολογιστή και ένα παιδί εξάχρονο να πάρει ένα βιβλίο «Γράφω κώδικα και προγραμματισμό».

Κώστας: Ήταν μαζί με τον υπολογιστή.

Παναγιώτης: Α, ήταν μαζί; Αλλά και να το διαβάζει σίγουρα ένας από τους 2 γονείς τουλάχιστον έχει δει ένα όνειρο.

Κώστας: Ο μπαμπάς μου είχε τον πρώτο πειρατικό σταθμό στη Χαλκιδική.

Παναγιώτης: Ωραία, το βρήκα.

Κώστας: Οπότε ήταν ηλεκτρονικός ο άνθρωπος. Εντάξει, αυτό βοήθησε πολύ, το οποίο το έχουμε ακόμα. Μακάρι να τον φέρω και εδώ κάποια στιγμή. Έναν σταθμό τώρα που δούλευε πριν από δε θυμάμαι 40, 50 χρόνια, μπορεί και παραπάνω. Αυτό ίσως τον βοήθησε, ίσως αυτουνού του άρεσε. Γιατί με γέννησαν μικροί οι δικόι μου, ήταν 21 χρόνια ο μπαμπάς μου όταν γεννήθηκα. Του άρεσε ίσως και είπε μάλλον και εμένα θα μου αρέσει, μικρός είμαι, 21 χρονών, τον υπολογιστή θα τον πάρω για τον Κωστάκη αλλά και εγώ θα παίζω. Ασχολήθηκα αρκετά με το σκάκι μικρός, ίσως βοήθησε και αυτό, και παιχνίδια board games, δηλαδή τάβλι, σκάκι, δηλαδή και τώρα σου παίζω ένα τάβλι. Μου αρέσει πάρα πολύ. Θυμάμαι Δευτέρα δημοτικού που έλεγα του δάσκαλο κοίτα εγώ θα γίνω πλούσιος, θα κερδίσω το προπό. Είχα κολλήσει και με τις πιθανότητες πάρα πολύ. Πολύ μου άρεσε να σκέφτομαι μαθηματικά.

Παναγιώτης: Ήθελες να κάνεις hack το προπό.

Κώστας: Ναι, ήθελα να κάνω hack το προπό και ασχολιόμουν πολύ με τις πιθανότητες και θα σας πω ένα παράδειγμα που είχε πολλή πλάκα. Η πρώτη μου δουλειά ήταν ψαράς.

Ψαράς, 16 χρονών σε γρι γρι, είναι που έχεις λάμπτα και πηγαίνει γύρω γύρω το καράβι, γιατί ήταν ο παππούς μου ψαράς σε γρι γρι, μου μάθει αυτά τα πράγματα και επειδή είχε πεθάνει ο παππούς μου πριν λίγα χρόνια κάπως είπα θέλω να το κάνω και εγώ αυτό μία φορά...και είμαι στην Ιερισσό 1 2 χρόνια το καλοκαίρι.

Δούλευα σε γρι γρι κι εγώ σκεφτόμουν πιθανότητες πάλι. Α έτσι θα πιάσουμε το ψάρι, α έτσι θα βελτιώσουμε λίγο αυτή τη... Γιατί έκανα χακιεριές.

Παναγιώτης: Είναι τρόπος σκέψης.

Κώστας: Με βοήθησε πραγματικά σε όλη μου τη ζωή αυτός ο τρόπος σκέψης του να συμμετάσχω σε κάτι, να λύσω ένα πρόβλημα με βοήθησε πάρα πολύ και εγώ θα πω ότι στο Facebook δεν θα έφτανα ποτέ αν δεν συμμετείχα σε διαγωνισμούς, δηλαδή τώρα θα φτάσουμε κάποια στιγμή να πούμε πως έφτασα στη Mysten Labs. Και το δίνω και σαν συμβουλή σε πάρα πολλούς και στους καθηγητές του πανεπιστημίου, το δίνω σαν συμβουλή.

Περνάω μετά εφαρμοσμένη πληροφορική στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Δεν περνάω ιατρική, ενώ περνούσα σε άλλες ιατρικές, στη Θεσσαλονίκη και στην και στην Αθήνα που ήταν οι μόνες 2 ιατρικές που δήλωσα, δεν περνούσα, περνούσα σε όλες τις άλλες, αλλά δεν τις είχα βάλει.

Οι γονείς μου θέλανε να μείνω σε μία μεγάλη πόλη και είχε μπει σφήνα η εφαρμοσμένη πληροφορική και ήταν το μεγάλο θαύμα για μένα. Γιατί δεν ξέρω, τώρα βλέπω και αίμα καμιά φορά και λέω, δεν θα ήμουν καλός γιατρός.

Παναγιώτης: Αλλά ήταν η πρώτη επιλογή η ιατρική.

Κώστας: Ναι, εγώ και ο Σπύρος ο Ξάνθος ίσως, που είναι επίσης ένας μεγάλος Έλληνας. Είμαστε απ το ίδιο τμήμα της εφαρμοσμένης, φίλοι πάρα πολύ απ τα 18 μας.

Παναγιώτης: Βάλατε την ιατρική πρώτη επιλογή.

Κώστας: Μπορεί να ήμασταν και ο Σπύρος νομίζω ιατρική μπορεί να έχει και περάσαμε εφαρμοσμένη πληροφορία. Τρομερό και έχει τόσο πλάκα που μπήκαμε μία φουρνιά αποτυχημένων γιατρών. Ήμασταν η πρώτη φουρνιά με το καινούργιο σύστημα μετά τις δέσμες. Πόσοι θυμούνται οι παλιοί της δέσμες εκεί δίναμε 14 μαθήματα πανελλήνιες εξετάσεις είχαμε πολυγνωσία σε διάφορα θέματα. Αυτό μας βοήθησε όμως γιατί πήγες εκεί και εμείς που ασχολιόμασταν με υπολογιστές μη νομίζεις διαβάζαμε και πολύ στο πανεπιστήμιο. Η πιο σημαντική λεπτομέρεια είναι αυτή που θα πω είχαμε κάποιους καθηγητές, εγώ τυχερός που ο καθηγητής των μαθηματικών μου στην πληροφορική μου είπε, “ξέρεις τι, συνδύασε 2 τομείς και δεν έχεις αντίπαλο μετά, πραγματικά”. Και όταν έμαθες πολύ καλά μαθηματικά και καλή πληροφορική, ήταν πολύ δύσκολο να βρω - για αυτό και η κρυπτογραφία είναι κάτι που συνδυάζει και τα 2- να βρω ζόρι στη δουλειά μου να δουλέψω.

Ήταν πολύ εύκολο να δουλέψω, αλλά ξέρεις και πριν τη δικιά μας τεχνολογία, αυτά τα crypto που λέμε και το blockchain, τι θα γινόσυνα; καθηγητής πανεπιστημίου πάλι.

Παναγιώτης: Στα μαθηματικά, στη φυσική.

Κώστας: Δεν είχε πολλές θέσεις. Η ασφάλεια πια είναι πολύ σημαντική. Τώρα η ασφάλεια είναι πάρα πολύ σημαντική και τους κρυπτογράφους όχι μόνο για αυτά που κάνει η Mysten Labs για όλα τα άλλα, και πραγματικά βοηθάμε. Και μεις σαν εταιρεία, παρότι κάνουμε αυτό, έχω πολλούς που παίρνουν τηλέφωνο ή συνεργάζονται με εμάς γιατί έχουμε αυτή την γνώση σε αυτόν τον χώρο της ασφάλειας. Λοιπόν στο πανεπιστήμιο για να πάω λίγο πίσω. Αυτή η ομάδα που ήμασταν 6, 7 άτομα πάρα πολύ δυνατή. Υπάρχει ένα μικρό και φιλία και συναγωνισμός συνεχώς. Οπότε με το που τελειώσαμε νομίζω ασχοληθήκαμε αρκετά με πάρα πολλά project στο πλάι. Όχι αυτά που σας έλεγε ο καθηγητής. Για αυτό και θέλω να πω και στους καθηγητές, τρέξτε ρε παιδιά λίγο κανένα διαγωνισμό. Να πάρουν τα παιδιά, θα τελειώσουν και τα έχουν στο βιογραφικό τους. Α βγήκα τρίτος εκεί βγήκα και πέμπτος εκεί. Δεν συναγωνίζεσαι με τον Έλληνα. Τώρα αυτοί όλοι είναι φίλοι μεταξύ τους. Εγώ τώρα συναγωνίζομαι τελικά με τους συμφοιτητές μου; Καθόλου. Συναγωνίζεσαι με τον Αμερικάνο. Συναγωνίζεσαι με την Αγγλία. Συναγωνίζεσαι με την Κίνα. Εκεί θα πας με κάποια πράγματα στο βιογραφικό, γιατί να μην έχεις δημιουργήσει πράγματα;

Παναγιώτης: Άρα τι, συμμετείχατε σε διαγωνισμούς;

Κώστας: Πάρα πολλούς. Εγώ έχω χάσει πολλούς διαγωνισμούς.

Παναγιώτης: Διαγωνισμούς, φοιτητικούς;

Κώστας: Όχι μόνο φοιτητικούς. Κατέβαινε η Εθνική Τράπεζα, για παράδειγμα, κάνει τον ετήσιο διαγωνισμό καινοτομίας, ξεκίνησα 30 θέση μετά 6 θέση μετά 10. Κάποια στιγμή βγήκα τρίτος. Είχα φτιάξει έναν αλγόριθμο που ξαναπάω πίσω στις πιθανότητες που έφτιαχνε μία μηχανή τυχαίων αριθμών στην οποία δεν μπορεί να κλέψει κανείς. Το οποίο αυτό, παρότι εδώ πέρα βγήκα τρίτος. Δυστυχώς τότε δεν υπήρχε οικοσύστημα εδώ.

Η Εθνική Τράπεζα προσπάθησε λίγο να μας βοηθήσει, δεν γινόταν, αλλά στην Αγγλία με είδανε και αυτό ήταν το εισιτήριό μου.

Ένας διαγωνισμός της Εθνικής Τράπεζας να πάω στην Αγγλία και δούλεψα εκεί με όσοι ξέρουν την ιστορία του bitcoin και αυτό έκανε τη μεγάλη διαφορά στη ζωή μου με έναν από τους πρώτους.

Όχι κρυπτογράφος, αλλά προγραμματιστής του Satoshi, που δεν ξέρουμε ποιος είναι ή της Satoshi ή των Satoshi.

Ούτε εγώ ξέρω ποιοι είναι, αλλά αυτός ο άνθρωπος ήταν τόσο κοντά σε αυτό το χώρο που ξαφνικά σκέψου, φέρνεις σε ένα παιδάκι από την Ελλάδα, ο οποίος έχω συμμετάσχει σε έργα ερευνητικά στο πανεπιστήμιο.

Αυτή ήταν η δουλειά μου καθηγητής ήμουνα και βοηθός καθηγητής στο Πανεπιστήμιο σε μεγάλα έργα με τη Phillips στη Γαλλία για τα βιομετρικά δηλαδή να βάζουμε τα δάχτυλά μας στο μηχανήμα τότε οι αρχές των finger Print δηλαδή που βάζουμε το δακτυλικό αποτύπωμα.

Να μην ακουμπάει όμως και στο κλέβει ο άλλος. Δηλαδή αυτές τις δουλειές έκανα και αυτός ο άνθρωπος μου άλλαξε τη ζωή μετά. Αυτή ήταν η μεγάλη διαφορά και μετά ήταν από κει πάρα πολύ εύκολα. Δηλαδή

το Facebook όταν σε βλέπει, λέει αυτός έχει κερδίσει Κάνα 2 διαγωνισμούς, έχει διδακτορικό στην κρυπτογραφία και δούλεψε με αυτόν από το Satoshi.

Ήτανε πολύ πιο εύκολο να μπω και να πάρω ένα...

Παναγιώτης: No brainer, θα πω.

Κώστας: Δεν λέω ότι δεν μου πήραν συνέντευξη, αλλά εν τω με έχει ένα πολύ ωραίο κόλπο, έχω ένα φίλο, τον Θανάση, τον Ντούλα θα το πω και αυτό γιατί είναι πραγματικά με βοήθησε αυτός ο άνθρωπος, ο οποίος μου είπε με το που είσαι επάνω στο Facebook, μην είσαι χαζός, πάρε κι άλλες συνεντεύξεις πάρε και στην Google, πάρε και στην Apple.

Παναγιώτης: Έχει πάντως πολύ ενδιαφέρον όλο αυτό που λες γιατί ένα από τα προβλήματα που βλέπουμε εμείς στο ελληνικό οικοσύστημα είναι η δημιουργία καινοτομίας και η δημιουργία νέων λύσεων νέων πραγμάτων και ότι εγώ ακούω ότι υπήρξε turning point στην καριέρα σας σε ένα μεγαλύτερο γκρουπ ήταν οι διαγωνισμοί οι οποίοι ήταν και... πολλοί από αυτούς, τους έτρεχαν εταιρείες ελληνικές. Αλλά δεν είμαι σίγουρος ότι αυτή τη στιγμή τρέχουν οι διαγωνισμοί άπειροι με τα ελληνικά πανεπιστήμια και τις ελληνικές εταιρείες...

Κώστας: Θα τους φτιάξω εγώ. Εγώ είμαι έτοιμος, εγώ ήρθα εδώ για να βοηθήσω σε αυτό.

Παναγιώτης: Και είναι τόσο όμορφο και τόσο σημαντικό.

Κώστας: Είναι πολύ βοηθητικό.

Παναγιώτης: Ότι τέτοιοι διαγωνισμοί μπορεί να σε βάλουν στο χάρτη σε παγκόσμιους χάρτες και να βρεις μία δουλειά αργότερα και δεν έχει.

Δεν είναι ανάγκη η εταιρεία που ξεκινάει το διαγωνισμό να μπορεί να τα κορυφώσει όλα. Σε βάζει σε ένα χάρτη και τελικά μπορεί να καταλήξει σε μία άλλη χώρα, σε μία άλλη εταιρεία. Επειδή έχεις κάνει, έχεις διαπρέψει σε ένα διαγωνισμό ή σε μία συνεργασία που γίνεται μεταξύ του corporate κόσμου και της πανεπιστημίου. Μίλησέ μας λίγο για την ιστορία σου στο Meta στο Facebook. Τότε γιατί νομίζω ότι είναι είναι turning point έτσι...

Κώστας: Πολύ. Αυτό που έχει σημασία είναι πως έφτασα εγώ να πάω εκεί με την προηγούμενη μου εταιρία έχω πάει σε ένα συνέδριο και αυτός που είναι τώρα CTO μου και co founder μου στην εταιρεία μου τον είχε στείλει η Meta επίσης να κάσει να διαλέξει ταλέντα από αυτό το συνέδριο το κάνουνε κι αυτό. Και όπως παρουσίαζα, ήμουνα σε ένα άρθρο μαζί με αυτόν που ήταν πριν, όπως σου είπαμε αυτό που δημιούργησε το bitcoin τον Μάικ λέει πόσο χάλια να είναι αυτό το άρθρο που θα παρουσιάζει εντάξει ένα Έλληνας παρουσιάζει, αλλά πόσο χάλια να είναι μαζί με ένα σημαντικό άνθρωπο αυτό το, αυτή τη συγκεκριμένη δουλειά.

Στέλνει κατευθείαν με το που γυρνάει, το είδα εγώ αργότερα γιατί δεν τα σβήνανε όλα στο παρελθόν που έχει γράψει κάποιος ιστορικά μέσα στην εταιρεία, στα email και αυτά που έχουμε και βλέπω ότι αυτός μου έχει γράψει εκεί πέρα 2 σελίδες γνώρισα έναν Έλληνα ο οποίος δουλεύει πάνω σε μετακβαντική θεωρία. Πραγματικά έφτιαχνα αλγορίθμους που όταν φτιαχτούν οι κβαντικοί υπολογιστές, οι υπολογιστές του μέλλοντος που θα ναι εκατομμύρια φορές πιο γρήγοροι, δεν θα σπάει η κρυπτογραφία που έχουμε σήμερα. Πάλι δεν θα μπορεί το WhatsApp να διαβάσει τα μηνύματά σου και όλα αυτά, οπότε αυτός ο άνθρωπος μου έγραψε ένα τρομερό πρόλογο στο Facebook και με κάλεσαν μετά από κει έτσι ξεκίνησε η διαδικασία. Θέλουμε να ρθεις, πηγαίνω στο Facebook, συζητάμε την εταιρεία μου στην Αγγλία κατευθείαν κάνουνε αντιπροσφορές γιατί ξέρεις υπάρχει στην Αγγλία υπάρχει και το garden leave μπορούν να σου πούνε, δεν φεύγεις για, φεύγεις, σε πληρώνω έξι μήνες αλλά δεν μπορείς να πας σε ανταγωνιστή.

Δεν το εφαρμόσανε ευτυχώς αυτό γιατί έμεινα άλλους για 2 3 μήνες

Παναγιώτης: Και μπορούν να το εφαρμόσουμε χωρίς δική σου.

Κώστας: Ναι μπορούνε. Αν είσαι σε σημαντικές θέσεις, μπορούνε.

Παναγιώτης: Σε ανταγωνιστές, φαντάζομαι μόνο έτσι ή...

Κώστας: Ναι, αλλά το Facebook τότε έφτιαχνε αυτό το block chain και το Κρυπτονόμισμα που λένε και εγώ δούλεψα σε εταιρεία επίσης με block chain. Τελικά ήταν πάρα πολύ καλοί άνθρωποι, θα έλεγα.

Όταν κατάλαβαν ότι είναι τέτοια η προσφορά εκεί που δεν μπορούν να την αντιμετωπίσουν πηγαίνω στο Facebook. Περνάω τις συνεντεύξεις και όλα αυτά και για όλους τους προγραμματιστές θα πω κάντε το και

από πιο μικροί εγώ το έχω μετανιώσει πόσες φορές που έφτασα να είμαι 35 χρονών να κάνω αίτηση στο Facebook, έπρεπε να έχω κάνει από τα 25.

Τέλος πάντων, όταν το Facebook ήταν μικρότερο. Τι με φόβιζε; Νόμιζα ότι επειδή εγώ είμαι από την Ελλάδα δεν θα μπορώ να ανταποκριθώ σε αυτό στη συνέντευξη που θα μου δώσουν ήτανε λάθος όμως, γιατί μετά είδα τις συνεντεύξεις και όπως είπα πριν έκανα και το trik να πάρω τις συνεντεύξεις και με Google και με Apple...

Παναγιώτης: Άρα είδες πολλούς.

Κώστας: Τα είδα όλα δεν λέω ότι ήτανε πανεύκολα, αλλά κάποιος με καλή προετοιμασία, αν λίγο στροφάρει, νομίζω ότι μπαίνει πολύ πιο εύκολα από ό,τι νομίζει.

Παναγιώτης: Στο Meta 2018. Γιατί προσλαμβάνεσαι; Ποια είναι η δουλειά που κάνεις και ξέρω ότι εκεί μας έχεις πει και λίγο πιο πριν. Γνωρίζεις όλους όλη η ομάδα, όλοι οι founders είστε εκεί, δουλεύετε μαζί, πες μας λίγο για αυτό.

Κώστας: Η θέση η δικιά μου, ο κρυπτογράφος, τι δουλειά κάνει, παίρνει συστήματα.

Στα οποία είτε ψάχνει να βρει πώς αυτό μπορεί να σπάσει σαν hacker.

Αυτό λέγεται White Hat Hacker, hacker με άσπρο καπέλο, όχι το κάνεις επίτηδες για να κλέψεις ή να προτείνεις καινούριους αλγορίθμους ώστε να μην σπάνε δηλαδή είτε προσπαθείς να σπάσεις το σύστημα είτε προσπαθήσεις να φτιάξεις ένα σύστημα που δεν σπάει. Αυτό το πράγμα ήμουν εγώ και μετά προστατεύεις την πληροφορία.

Ξέρεις όταν ένας χρήστης μπαίνει και βάζει το password του να μην μπορεί να το δει κάποιος που απλά είναι στο wifi σου και βλέπει όλα τα μηνύματα που μεταφέρονται μεταξύ σένα και του ΟΤΕ.

Έτσι αυτό; Αυτό το πράγμα, εκεί μπαίνουμε εμείς και προσφέρουμε, φτιάχνουμε συστήματα τα οποία προσφέρουμε αυτή την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

Ένα κομμάτι του κρυπτογράφου είναι και αυτό που λέμε ψηφιακή υπογραφή.

Τώρα τι κάνουμε πάμε; Παίρνουμε ένα έγγραφο Α4, Βάζουμε μία τζίφρα εκεί τη βλέπω και εγώ από σένα τη βάζω και εγώ έτσι. Τώρα αυτό το σύστημα σίγουρα βέβαια θα το βλέπουμε σε 15 χρόνια και θα γελάμε.

Παναγιώτης: Σίγουρα δεν είναι ασφαλές.

Κώστας: Υπάρχει καινούργια μέθοδος που είναι ψηφιακή υπογραφή, τι είναι η ψηφιακή υπογραφή; Έχεις ένα κλειδί είτε είναι σαν usb στικάκι, είτε είναι ένα password που ξέρεις ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι, είτε η φάτσα σου με αυτό που λέμε face id στα κινητά και αυτό ουσιαστικά φτιάχνει ένα κρυπτογραφικό αλγόριθμο που λέει μόνο αυτός που είχε αυτή τη συσκευή και αυτό το κλειδάκι μπορεί να έχει βάλει αυτή την υπογραφή και να το δω εγώ από δίπλα επειδή σε παρακολουθώ δεν μπορώ να κάνω κάτι.

Η ψηφιακή υπογραφή και η ασφάλεια πληροφοριών είναι ουσιαστικά οι δουλειές που κάνει ένας κρυπτογράφος. Αυτό κάνει. Τι χρειάζεται για αυτό, πληροφορική γιατί πρέπει να το προγραμματίσεις και ίσως λίγο καλά μαθηματικά, όχι σε όλα της ασφάλειας, έχει κομμάτια της ασφάλειας που είναι στους servers, να ενωθούν καλά τα καλώδια, να εγκαταστήσω σωστά προγράμματα που ήδη κάνουν αυτά και αν και ας για μένα είναι μαύρα κουτιά.

Δεν χρειάζεται να ξέρω πώς δουλεύουνε, εγώ ήμουν στο κομμάτι που ξέρω πώς δουλεύουνε, το Facebook, όπως καταλαβαίνεις, η ασφάλεια πληροφοριών και η ιδιωτικότητα είναι πολύ σημαντικά. Ναι εγώ επίσης πήγα στο Facebook μετά από το σκάνδαλο που έγινε με το Cambridge Analytica και να πω ότι όταν πήγα είχαμε διαφορετική αντιμετώπιση γιατί μας χρειαζόταν το Facebook. Ουσιαστικά κάποια στιγμή χάθηκαν δεδομένα, εγώ μπορώ να πω σαν εξωτερικός που ήρθα, πιστεύω ότι ήτανε θέμα ότι δούλευε με άλλους ρυθμούς στο Facebook παρά, ότι ξέρεις κάτι έγινε επίτηδες ή έγιναν όλα αυτά. Δεν ξέρω γιατί μπήκα πιο μετά, αλλά σίγουρα μας είχαν ανάγκη. Γιατί λέμε εμείς τώρα μπορεί να έχουνε κι άλλου τρύπες από δω και από κει πρέπει να διορθώσουμε αυτά. Αφού πήραμε κι όλους αυτούς τους ανθρώπους να φτιάξουν το κρυπτονόμισμα, ας μας βοηθήσουνε και στα άλλα πράγματα γύρω γύρω, οπότε πήραν το κρυπτογράφο, εμένα με βάλαν καταρχήν να φτιάξω το block chain του Facebook. Αυτή την αποκεντρωποιημένη βάση δεδομένων, αλλά έχουμε το whatsapp, είχαμε το instagram, είχαμε το messenger, το Facebook γενικά έχει μία πληθώρα από προϊόντα. Αυτό που φοράμε το σύστημα για να βλέπουμε VR. Oculus.

Εγώ τώρα, όταν μπαίνεις σε ένα σε μία μεγάλη εταιρεία, παρότι είμαστε μία μικρή startup, μέσα σε μία μεγάλη εταιρεία έχεις πρόσβαση σε όλα τα μηνύματα που ανταλλάσσει εταιρεία, βλέπεις καινούργιο προϊόν, θα βγει εδώ και εκεί μαθαίνουν οι άλλοι «Ε, παιδιά. Έχει το blockchain...» Η blockchain ομάδα έχει κρυπτογράφους για να ρθούμε εδώ στο whatsapp λίγο που θα κάνουμε κρυπτογραφημένες πληρωμές να μας βοηθήσουν αυτοί, οπότε μπήκα εκεί, μετά ήρθε το instagram και έλεγε το instagram θέλουμε αυτοί που δημιουργούν περιεχόμενο να μπορούν να έχουν και μία σφραγίδα, συτά που λέμε NFTs δηλαδή να έχεις ένα ψηφιακό πιστοποιητικό, ότι σου ανήκει αυτό ξέρεις, ταιριάζουνε λίγο με το blockchain και το crypto, γιατί να μην μπούμε και στο instagram και εκεί συμμετείχα. Οπότε και στην ομάδα του messenger επειδή και το messenger σιγά σιγά έβαλε επικοινωνία, η οποία είναι κρυπτογραφημένα τα μηνύματα. Εμένα ήταν αυτή η δουλειά μου. Ξεκίνησα για το blockchain, αλλά πρακτικά δεν είναι το Facebook ένας οργανισμός, είναι πάρα πολύ καλός οργανισμός. Εγώ επειδή έχω βρεθεί και με το Μαρκ τον Ζάκεμπεργκ και με όλους αυτούς, γιατί κάποια στιγμή ανέβηκα σε θέση που μπορούσα να έχω πρόσβαση σε αυτούς.

Ακόμα και στο vision της εταιρείας, το πώς βλέπουμε πού θα πάει η εταιρεία να πω την αλήθεια ότι σαν εργοδότης ήταν ίσως το top που έχω δει. Μας πρόσεχα γιατί λύναμε και κάποια σημαντικά προβλήματα για το Facebook τότε. Αυτή ήταν η δουλειά μου εμένα στο Facebook.

Παναγιώτης: Πάντως δούλευες και εσένα hotspot.

Του security, δηλαδή ίσως ήσουν για ένα κρυπτογράφο και blockchain expert.

Ήσουν ίσως ήσουν και στο νούμερο ένα χώρο που θα έπρεπε να είσαι παγκοσμίως.

Το Facebook.

Κώστας: Ήταν ένας από τους καλούς χώρους, δεν είναι απαραίτητα νούμερο ένα εγώ, στο μυαλό μου πάντα είχα την Apple, ως το και το μεγαλύτερο που προσφέρει, στοχεύει πολύ περισσότερο ίσως σε αυτές τις ποιοτικές μεταβλητές.

Το Facebook ήτανε λίγο πιο ανοιχτά τα πάντα, αλλά μας είχε περισσότερη ανάγκη.

Άμα κάτσεις και σκεφτείς αυτή την αλλαγή όλων των νόμων και πως υπάρχει ιδιωτικότητα και αυτά το Facebook είχε πιο πολλούς χρήστες.

Παναγιώτης: Αυτό εννοούσα.

Το lead που υπήρχε στο σημείο που έπρεπε να έχεις γιατί χρονικά έχεις πέσει μάλλον ίσως στο χειρότερο σημείο της της εταιρείας στη φήμη της, έτσι; Μετά την ((ακατανόητο στο βίντεο))

Κώστας: Αλλά για σκέψου έναν εργαζόμενο που πέφτει χρονικά σε αυτό με την τιμή στα τάρταρα και μετά ανέβηκε.

Ήμουν και τυχερός και έπαιρνες κάτσε σας παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην Αμερική που το βλέπω και εδώ. Εμείς τους υπαλλήλους μας τους δίνουμε και μετοχές.

Πραγματικά ακολουθούμε αμερικάνικο μοντέλο φουλ που κάνει διαφορά είναι και έχω παραδείγματα ανθρώπων που δεν το πιστεύουν στην Ελλάδα.

Η κουλτούρα αυτή σιγά σιγά ελπίζω να αλλάξει.

Μπορεί να του λεγες του άλλου.

Θέλεις 70.000 μισθό και 150.000 σε μετοχές.

Ή 75.000 μισθό. Δεν πιστεύω σε μετοχές, το περάσαμε αυτό.

Δυστυχώς πάρα πολύ έντονα στην αρχή.

Νομίζω επειδή μας επειδή καταλαβαίνουνε και κάποιοι τουλάχιστον στο χώρο μας ότι κοιτά το blockchain, τελικά έχεις και μία ευκαιρία να φτιαχτούν κάποια από αυτά τα προϊόντα τα οποία είτε να έχουνε μετοχές είτε να έχουν το δικό τους κρυπτονομίσμα και πραγματικά να αλλάξει η ζωή μου.

Και τώρα βλέπουμε ότι αλλάζει και ο τρόπος που έρχονται οι καινούργιοι υπάλληλοι και στην Ελλάδα, γιατί η Ελλάδα είναι μία πιο συντηρητική χώρα στο κομμάτι των, στο μισθολογικό το ζητάμε και αυτό. Θέλω και μετοχές. Εκεί, ο μισθός μου ήταν κυρίως μετοχές.

Η διαφορά μου από τον διευθυντή του τμήματος σε μισθολογικά κριτήρια cash μετρητά ήτανε πολύ μικρή.

Η διαφορά μας ήταν στις μετοχές.

Παναγιώτης: Αυτό το share equity μοντέλο που περιγράφεις, που έχουμε stock options.

Έχουμε ανθρώπους που δουλεύουν και παίρνουν μετοχές.

Είναι κάτι το οποίο είναι άγνωστο, είναι πάρα πολύ σημαντικό, είναι fundamental για να πετύχουν τα οικοσυστήματα τεχνολογίας.

Και τα οικοσυστήματα καινοτομίας.

Γιατί αν ένα success story δεν αφήνει πίσω του δεκάδες ανθρώπους πλούσιους και δραματικά ευνοημένους από αυτό το success δεν θα χουμε αυτά τα mafia effects, τις μαφίες που δημιουργούνται που από ένα success story βγαίνουν άλλοι 15, 20 founders ή επενδυτές ή angel investors και αρχίζει και έχεις αυτό το multiplier effect, αυτό το πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο.

Η ομάδα στο Meta ασχολείται με αυτό, γνωρίζει και τους υπόλοιπους.

Κώστας: Και οι 5 στην ίδια ομάδα.

Ήταν πολύ ωραία ωραίος ο τρόπος με τον οποίο βρεθήκαμε με τους άλλους ως συνεργάτες μες στο Facebook.

Που ξέρεις αν είσαι σε υψηλές θέσεις, ειδικά σε αυτή την ομάδα καταλαβαίνεις πότε το καράβι γέρνει.

Παναγιώτης: Καταλαβαίνεις κάτι πάει στραβά,

Κώστας: Ναι, οπότε όλοι είχαμε.

Δεν μπορούμε να τα αφήσουμε αυτό.

Έχουμε πραγματικά φάει το μυαλό μας τόσο καιρό.

Εγώ δεν πήρα ούτε μία μέρα άδεια για να καταφέρουμε να βγούμε ξανά ξανά ξανά.

Το ίδιο και οι άλλοι.

Και ο διευθυντής μας ουσιαστικά αυτού του research, της έρευνας που ήμουν εγώ κάτω μέλος.

Μια μέρα μας καλεί σε ένα coffee shop.

Ε και εγώ πάω και θέλω κι εγώ να τους καλέσω σε ένα coffee shop και ο άλλος να μας καλέσει σε ένα coffee shop και ο άλλος να μας καλέσει σε ένα coffee shop.

Και τελικά διαπιστώσαμε ότι όλοι ήμασταν τόσο πραγματικά στην ίδια γραμμή του τι θέλαμε να κάνουμε που δεν υπήρχε περίπτωση να το αφήσουμε. Δηλαδή το Facebook μπορεί να το έριχνε αυτό το project. Ερχότανε αυτό το πράγμα, πρέπει να το συνεχίσουμε και είχαμε τόσες πολλές ((ακατανόητο στο βίντεο)) λόγω της γραφειοκρατίας στο Facebook.

Πολλά από αυτά που σκεφτόμασταν να ανακαλύψουμε συνεχώς θα σταματούσαμε γιατί όταν βγαίνει ένα προϊόν, ξέρεις, δεν μπορείς να βάζεις καινούργια features, καινούργια πράγματα μέσα στο προϊόν αυτό και εμείς είπαμε παιδιά έχουμε τόσο φαί ουσία εδώ.

Πάμε να το κάνουμε μόνοι μας και πραγματικά μία μέρα, δεν ξέρω πως έγιναν, ανταλλάξαμε 5 SMS όλοι μεταξύ μας.

Αύριο ξεκινάμε και έτσι έγινε και τώρα μιλάμε με ανθρώπους.

Αυτός που ήταν ο head του Research, της έρευνας ήταν πρώην ξανά τέτοια θέση στην Apple. Μιλάμε να έχει άτομα 70 80 100 από τα καλύτερα του κόσμου κάτω από τους ώμους του.

Ο CTO ο Sam που με έφερε και στο Facebook αυτός έχει φτιάξει γλώσσα προγραμματισμού.

Πως έχουμε τώρα την Java;

Και όλα αυτά. Αυτός έφτιαξε την Move λέγεται, σαν να περπατάω, σαν να προχωράω, η οποία είναι και η γλώσσα που χρησιμοποιούμε εμείς τώρα για το blockchain μας που υποτίθεται είναι μία πιο μοντέρνα γλώσσα για να γράφεις κρυπτονομίσματα και block chain και τα NFTs και όλα αυτά που συζητούσαμε, οπότε έχεις έναν ιδρυτή μιας γλώσσας, έναν που έχει τρέξει κάποιες από τις μεγαλύτερες εταιρείες.

Για εταιρείες, ομάδες έρευνας έχουμε τον Γιώργο το Δανέζη, ο Γιώργος ο Δανέζης Καλέσατε εμένα σήμερα, θα σας πω να καλέσετε κάποια στιγμή και τον Γιώργο.

Ο Γιώργος ήταν πρότυπο για μένα.

Νομίζω με περνάει κάνα 2 3 χρόνια.

Δεν θυμάμαι πόσο. Αλλά όταν εγώ έκανα το διδακτορικό μου είχα αναφορές σε δουλειά του Γιώργου που ήταν για μένα ο καλύτερος όλων των εποχών μαζί με τον Άγγελο τον Γιαγιά θα έλεγα στην κρυπτογραφία, αλλά αυτός στα συστήματα δηλαδή πιο βαθιά μες στο σύστημα.

Στον κόσμο σχεδόν.

Είχα την ευκαιρία να δουλέψαμε με έναν τέτοιο άνθρωπο. Είμαστε λοιπόν αυτοί οι 5 και χωρίς αυτούς τους 5, αυτόν που έχει φτιάξει γλώσσα προγραμματισμού, κρυπτογράφος που είμαι εγώ, ο άλλος που μπορεί να κάνει συστήματα να τρέχουν καλύτερα από τις visa και αποκεντροποιημένα επίσης να μην ανήκουν σε μία οντότητα.

Αυτόν που έχει τρέξει τα μεγαλύτερα τμήματα έρευνας στις εταιρείες που όλοι έχουμε συσκευές από αυτές ή χρησιμοποιούμε τα εργαλεία τους, Facebook, Apple. Ο άλλος που στο product, στο προϊόν είναι από τους πιο χαρισματικούς ανθρώπους να μεταφέρουν την ιδέα και το vision, το τι θέλουμε να κάνουμε στο μέλλον, δεν μπορούσα να πω όχι. Και εγώ σκέψου ότι δουλεύω σε μία εταιρεία.

Είναι η εταιρεία που κρατάει τη visa μου για την Αμερική και ξαφνικά λέω θα φύγω από την ασφάλεια της μεγάλης εταιρείας.

Θα πάω να ανοίξω μία startup. Αν δεν ήταν αυτοί οι 5 άνθρωποι δεν θα το έκανα.

Επίσης, έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα η Αμερική. Δεν υπάρχουν, όπως είναι εδώ, ένα μήνα notice, σε 3 μήνες θα φύγεις. Μία μέρα.

Γεια σας.

Μια εβδομάδα θα μεταφέρεις πληροφορίες και ίσως είναι και καλό όταν κουνιέται τόσο γρήγορα η τεχνολογία.

Θέλεις πάρα πολύ γρήγορα να δημιουργούνται καινούργιες ευκαιρίες και καινούργιες ιδέες; Το Facebook τα σεβάστηκε όλα αυτά προφανώς. Δεν κάναμε και κάτι, αφού το project πια δεν υπήρχε και έτσι φτιάξαμε την εταιρεία.

Η οποία μεγάλωσε στην αρχή μετά από αυτούς τους 5.

Ξέρεις πόσα άτομα φύγανε από άλλες εταιρείες που κάνουνε block chain και λένε «κάτσε αφού κάνουν αυτοί 5 μαζί θα πάω και εγώ».

Και έτσι δημιουργήθηκε ο αρχικός πυρήνας. Εγώ από την προηγούμενη μου startup και προσωπικά από και από τα πανεπιστήμια που δίδασκα κάποιοι με ακολούθησαν.

Κάποιοι ακολούθησαν τον Sam.

Αυτό που φτιάξε την γλώσσα προγραμματισμού, κάποιοι τον Γιώργο, το Δανέζη και ξαφνικά η εταιρεία ήρθε μέσα σε δύο 3 μήνες να γίνει 40 50 άτομα και τώρα είμαστε 200.

Και μεγαλώνει η εταιρεία.

Έτσι δηλαδή πάει πάρα πολύ καλά.

Αλλά έχει πολλούς, θα έλεγα τουλάχιστον τι να σου πω και διδακτορικά ακόμα και στην Ελλάδα.

Ξέρεις διδακτορικά έχουμε; Μπορεί να έχουμε 7 8, το οποίο όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι καταπληκτικοί σε γνώσεις που προσφέρουν έτσι κι είναι όλη η εταιρεία κάτω από μία σκέπη του innovation και για αυτό σηκώσαμε τόσα λεφτά.

Δεν μπορούσε πολύ εύκολα κάποιος ήτανε αυτό, το fear of missing out που λέμε, δηλαδή ο φόβος να μείνω απέξω.

Πόσο χάλια να πάει αυτή η ομάδα; Με αυτούς τους Co founders που είχα εγώ τους συνεργάτες μου και με όλα αυτά τα άτομα που μπήκανε, δηλαδή καμιά φορά ξέρεις οι επενδύσεις το βλέπετε και εσείς δεν βάζεις μόνος την ιδέα είναι και η εκτέλεση και η ομάδα.

Εμείς είχαμε πολύ δυνατό αυτό το στοιχείο και η ιδέα ήτανε καλή γιατί την είχαμε δουλέψει ήδη 2 3 χρόνια μόνοι μας και ξέραμε τι θα γίνει και στο μέλλον.

Παναγιώτης: Ειδικά στις πρώτες, τα πρώτα στις πρώτες γύρους χρηματοδότησης.

Νομίζω ότι το στοιχείο είναι στους ανθρώπους που ηγούνται της ιδέας.

Κώστας: Με ζωγραφιές πήγαμε.

Με ζωγραφιές πήγαμε.

Ο πρώτος γύρος χρηματοδότησης, αφού ακόμα δουλεύαμε στο Facebook ήτανε ζωγραφιές. Αλλά όταν εξηγούσε ο άλλος και σου λεγε «πώς θα το κάνεις αυτό»; Είχαμε καλές απαντήσεις.

Παναγιώτης: Εγώ θα πω ότι, ξέροντας λίγο και το οικοσύστημα στη Silicon Valley ήταν no brainer, δηλαδή πρέπει θεωρώ ότι πρέπει να τανε εύκολο σχετικά να βρείτε επενδυτές.

Κώστας: Να σου πω για αυτό καταρχήν έχουμε... Όταν ξεκινήσαμε ότι θα σηκώσουμε χρήματα, ένας από τους ένα από τα μεγαλύτερα funds, VC στον κόσμο που είναι το Andreessen Horowitz, a16z, όσοι το ξέρουνε, κατευθείαν επένδυσε σε μας.

Παναγιώτης: Tier One Leaders.

Κώστας: Στο crypto, στον κόσμο και στην αρχή σηκώσαμε 36 εκατομμύρια σε περίπου 336 αξία της εταιρείας, ουσιαστικά δίνει στο 10%, τα 100 και η αξία σου είναι...

Παναγιώτης: 360 εκατομμύρια αξία...

Κώστας: 360 εκατομμύρια, 336 η αξία της εταιρείας και στο δεύτερο γύρο, η αξία της εταιρείας πήγε στα δυόμισι 2 δις και.

Τι έγινε όμως, σε όλες αυτές που μας διαμεσολάβησε; Κάναμε πολύ γρήγορα παραγωγή, δηλαδή ο δεύτερος γύρος σηκώθηκε γιατί από την όταν ο άλλος από μία ζωγραφιά και μία ιδέα σου δίνει τα πρώτα χρήματα, γιατί είσαι ομάδα πολύ δυνατή, κάνεις εκτέλεση.

Ίσως από τα πιο γρήγορα που έχουνε δει να βγει προϊόν, όχι να βγει κάτι το οποίο μπορεί να γίνει προϊόν. Εκεί πέρα νομίζω κερδίσαμε πάρα πολύ και ήρθε ο δεύτερος γύρος πολύ γρήγορα και το προϊόν βγήκε και τώρα έχουμε ένα κρυπτονόμισμα.

Σίγουρα έχουμε πάρα πολλές συνεργασίες.

Όπως εξηγήσαμε ,μεγάλες εταιρείες.

Αυτό το πράγμα τώρα δουλεύει σαν ρολόι.

Δουλεύει πάρα πολύ καλά.

Παναγιώτης: Και να πω εδώ ότι το κρυπτονόμισμα μόνο το οποίο είναι, ένα από τα πράγματα που κάνει η Mysten Labs, το suite εγώ θα μπω τώρα στην πλατφόρμα.

Να δω το market cap.

Την κεφαλαιοποίηση του νομίσματος, μόνο όταν όχι η αξία της, η αποτίμηση της εταιρείας, η κεφαλαιοποίηση του κρυπτονομίσματος είναι τεσσεράμισι δις δολάρια.

Το ((ακατανόητο στο βίντεο)) αυτή τη στιγμή.

Κώστας: Όταν βγουν όλα τα νομίσματα, άμα δεις το fully diluted value είναι λίγο πιο μεγάλο.

Παναγιώτης: Είναι και πιο πολύ.

Ναι ισχύει αυτό. Γιατί όμως είμαστε εκεί; Γιατί πραγματικά στο κομμάτι της καινοτομίας μιλάω και με άλλα άτομα τώρα και όπως ξέρεις μένω στο Ντουμπάι. Έρχομαι Ελλάδα, πηγαίνω Κορέα, Σιγκαπούρη και αυτά η καινοτομία είναι κάτι που μας ξεχωρίζει πάρα πολύ.

Έχουμε πραγματικά νέους αλγορίθμους κάθε δύο εβδομάδες, δε θα πω κάθε εβδομάδα μην είναι τίποτα άδεις γιατί πραγματικά είναι τόσο έντονος ο αριθμός.

Και αυτό μας χαρακτηρίζει και έχω και εγώ ένα μόντο το οποίο πραγματικά το δουλεύω καμιά φορά το burn out, όταν κάποιος καίγεται στη δουλειά του, δεν είναι μόνο από την πολλή δουλειά που τραβάει.

Υπάρχουν και αυτές οι περιπτώσεις.

Είναι γιατί βαριέται αυτό που κάνει και μετά θα ουσιαστικά κουράζεσαι πολύ πιο γρήγορα.

Θες μία αλλαγή. Ο ρυθμός που δουλεύουμε σε μας είναι πραγματικά τόσο ενθουσιώδης, ο οποίος και εγώ θα δει σε εμένα founder κάθεται βράδια ολόκληρα.

Εφτά η ώρα το πρωί μπορεί να πάω να κοιμηθώ μαζί με τα παιδιά, άσε που στην Ελλάδα υπάρχει και αυτό το loyalty ότι ο άλλος θέλει να προσφέρει ρε παιδί μου κάθετα, κάθετα με τις ώρες και το παραδίδει στο τέλος.

Έτσι όπως δουλεύουμε εμείς και χαίρεσαι δηλαδή μετά πας για πρωινό, εγώ πρωινό και πας για μπουγάτσες για τυρόπιτα, τρομερό, τρομερό και έχουμε αυτή τη αυτή την αυτό το mentality.

Υπάρχει αυτή η σκέψη στο μυαλό όλων ότι εδώ δεν θα βαρεθώ. Κάθε μέρα βλέπω κάτι που δεν το έχω ξαναδεί.

Αυτό μας κρατάει αυτό μας κρατάει και αυτό μας ξεχωρίζει από τα άλλα νομίσματα και ο λόγος τώρα δεν θα μπω στις τιμές και αυτά γιατί καμιά φορά εξηγούσα πριν αν όλη όλο η αγορά των burger πάει κάτω.

Και να ήσουν το καλύτερο μπεργκεράδικο δεν μπορούσες να πας πάνω, πρέπει να βοηθήσει και λίγο η περίοδος να είναι καλή για αυτό το χώρο.

Τώρα που είναι έτσι, νομίζω φαίνεται η δουλειά μας.

Παναγιώτης: Τι πάει λάθος με το Ίντερνετ; Τι έχει χαλάσει με το Ίντερνετ;

Κώστας: Πολλά πράγματα πάνε λάθος. Λοιπόν.

Πρώτον, ακόμα σε όλα τα site που έχουμε αυτή τη στιγμή εσύ έχεις ένα password και ένα λογαριασμό. Μπορεί το Facebook; Εγώ δούλευα στο Facebook, μπορεί να πάει να κάνει μόνο του το Facebook ένα post, ουσιαστικά λέγοντας ότι είναι ο Παναγιώτης; Μπορεί. Δεν έχεις τίποτα δικό σου. Ένα password έχεις που το που το έχει η εταιρεία ουσιαστικά. Όχι, το password έχει ένα τέλος πάντων, ένα δείγμα του password σου για κρυπτογράφηση του password σου, αλλά είσαι μία εγγραφή στη βάση δεδομένων τους και μπορεί να πάει να πει να το παρακάμπτω αυτό και γράφω εγώ σαν Παναγιώτης. Όταν πια δίνουμε στους χρήστες το δικαίωμα αυτοί να κοντρολάρουν το λογαριασμό τους, θα δεις και θα φτιαχτεί καινούργιος τρόπος για social network για τέτοια κοινωνικής δικτύωσης δεν μπορεί κάποιος να γράψει εξαίτιας σου ή να σου κλείσει το λογαριασμό.

Ή να σου κάνει κάτι άλλο, αφού μόνο εσύ έχεις το την δύναμη αυτή να βάλεις την ψηφιακή υπογραφή; Κανείς άλλος δεν το έχει.

Είσαι ουσιαστικά ένας αλγόριθμος που έχεις έναν αλγόριθμο στην ιδιοκτησία σου που υπογράφει.

Δεν μπορώ να σου κλέψω το κλειδί, οπότε λύσαμε το πρόβλημα της ιδιοκτησίας ενός λογαριασμού.

Άλλος τρόπος πια έτσι εντελώς διαφορετικός.

Δεύτερος είναι κοινή η βάση δεδομένων, όπου όλοι μπορούν να πάνε να δούνε τα δεδομένα με διαφανή τρόπο.

Σκέψου τώρα, τι να σου πω ένα κτηματολόγιο και ξαφνικά πηγαίνει κάποιος σε ένα σε μία δημόσια υπηρεσία και αλλάζει την ημερομηνία από πίσω.

Δεν έχεις δει όλη την ιστορία πως εξελίχθηκε η ημερομηνία δεν... Ό,τι και να κάνει εγώ σου λέω ότι έχεις το καλύτερο πρωθυπουργό της χώρας και πραγματικά έχει βοηθήσει την αυτοματοποίηση πάρα πολύ.

Τι μπορείς όμως, μπορείς να βελτιώσεις κάποια πράγματα αν ένας υπάλληλος πάει και αλλάξει κάτι μέσα. Είναι πολύ δύσκολο.

Δεν γίνεται. Η τεχνολογία αυτή ουσιαστικά σου προσφέρει λύσεις ακόμα και να θέλει όντως να κλέψει να μην μπορεί να κλέψει, άρα πραγματικά αλλάζει ο τρόπος.

Επίσης βρήκαμε πιο γρήγορους, αλγορίθμους.

Εσύ μπορεί να πατήσεις ένα κουμπί και να κάνει τώρα 2 λεπτά να εξεταστεί κάτι ότι είσαι εσύ αυτός ο χρήστης, ότι είδε την ταυτότητά σου και όλα αυτά στο blockchain τα γρήγορα τα καινούργια blockchain είναι κάτω από δευτερόλεπτο.

Σε όλο τον κόσμο δεν ξέρω πού είσαι, στην Ινδία, στην Αυστραλία, στην Ελλάδα.

Αυτό ήταν άλυτο πρόβλημα. Στο bitcoin, φαντάσου ότι θέλει 10 λεπτά να πάει μία συναλλαγή.

Εμείς το λύσαμε αυτό το κάναμε υπο δευτερόλεπτο. Μία άλλη εφαρμογή, η οποία είναι τρομερή, δίνεις στα λεφτά σου τώρα σε ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Πού πάνε τα λεφτά σου;

Γιατί να δώσεις 1.000€; Είσαι σίγουρος; Θα πάνε εκεί πέρα που νομίζεις. Σκέψου όμως να βλέπεις όλη τη διαδικασία. Εδωσα τα 1000, τα 1000 πήγανε σε αυτό το αυτοκίνητο, το οποίο μετέφερε αυτά τα προϊόντα εκεί. Χάθηκαν 50€.

Έπρεπε να τα πληρώσω αυτά, μετά αγοράστηκε αυτή η ύλη και πήγε στο λιοντάρι, εκεί στην Αφρική, σε μία στέπα για να ζήσει το λιοντάρι και να τα βλέπεις αυτά και να συνδέονται και οι κάμερες και τα drone και να δείχνουν φωτογραφίζουν τι έγιναν αυτά τα πράγματα. Ε τώρα μπορεί να θες πιο πολύ να πεις και την άλλη φορά θα βάλω εκεί που ήταν 10€, 11€ 12 γιατί τώρα λίγο το πιστεύω παραπάνω.

Το ίδιο είναι και με την τροφή σου.

Εμπιστεύεσαι εσύ πως έρχεται η τροφή σου από το χωράφι, στο ράφι και μετά στο σπίτι σου; Σκέψου να μπορούσαν αυτά όλα να μπουν σε μία βάση δεδομένων που δεν μπορούσε ούτε ίδια εταιρεία να τα αλλάξει τα δεδομένα.

Αλλάζει πάρα πολύ ο τρόπος με τον οποίο σκεφτόμαστε.

Αυτό είναι το νέο Ίντερνετ.

Ναι, το νέο Ίντερνετ θα δώσει μία διαφάνεια, μία ιδιοκτησία στον ίδιο τον χρήστη θα δώσει κι άλλα στοιχεία που όλα αυτά είναι μαζεμένα και εσύ μπορείς να έχεις, να βλέπεις τα δεδομένα σου πως χρησιμοποιούνται και να κρύψεις τα δεδομένα σου που θες να κρυφτούνε.

Δεν υπήρχε αυτό το πράγμα.

Παναγιώτης: Η ερώτηση που μου βγαίνει εδώ είναι γιατί εμείς σαν καταναλωτές του Internet δεν έχουμε δει ακόμα πολύ μεγάλες αλλαγές στην εμπειρία μας.

Δηλαδή δεν είμαστε πάρα πολύ exposed νομίζω, ο μέσος καταναλωτής σε τεχνολογίες blockchain.

Και τι σημαίνει αυτό; Για για τη ζωή του. Πού βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή σε επίπεδο εφαρμογής και πόσο γρήγορα αυτό εξελίσσεται;

Κώστας: Πολύ καλή ερώτηση.

Αρχικά, παρότι αρκετοί άνθρωποι έχουνε πια κρυπτονομίσματα και κάνουν συναλλαγές για να ξέρεις, μεταφέρουν από ένα νόμισμα σε ένα άλλο.

Αυτό είναι αυτή τη στιγμή κάτι που γίνεται.

Το θεωρούνε το bitcoin σαν χρυσό.

Έτσι κι είναι ένα asset. Στην Αμερική επίσης, μπορεί η σύνταξή σου να είναι σε bitcoin και ελπίζω και σε sui αργότερα. Άρα ένα είναι αυτό, αυτό θα το δεις γιατί ήδη σε κάποιες χώρες να γίνεται. Ένα κομμάτι των χρημάτων σου μπορεί να είναι στο bitcoin.

Οκέι αυτό είναι το ένα το κομμάτι.

Το δεύτερο κομμάτι είναι π χ. εμείς κάνουμε μία συνεργασία τώρα με το ελληνικό χρηματιστήριο. Γιατί βοηθάει αυτό;

Σκεφτείτε ότι η Ελλάδα, ενώ ξεκινάμε ένα πιλοτικό πρόγραμμα, πρώτα μπορώ να σκεφτώ λίγο το μέλλον ότι θα μπορούσε να γίνει.

Σκεφτείτε να μπορούσαν οποιοσδήποτε να αγοράσει από όλο τον κόσμο πολύ πιο εύκολα και με ένα κλικ μία ελληνική μετοχή, ειδικά τώρα που όλες οι αμερικάνικες μπορείς από εδώ να κατεβάσεις μια εφαρμογή και να αγοράσεις.

Πριν από λίγα χρόνια δεν ήτανε τόσο εύκολο να πάρεις Facebook μετοχή, τώρα είναι. Αυτό, όμως θα έχεις ως αποτέλεσμα στο μέλλον κάποιες ελληνικές συμμετοχές να μην έχουν τέλος πάντων, ο άλλος ο απλός χρήστης να προτιμάει την αμερικάνικη γιατί ακόμα δεν έχει καταλάβει τι αξία έχουν οι ελληνικές. Άμα μπεις όμως το blockchain; Τι κάνεις; Δίνεις πρόσβαση σε όλο αυτό τον κόσμο που πήγε είναι ίδια η βάση δεδομένων σε όλο τον κόσμο και δεν μπορείς και να κλέψεις άρα και το Χρηματισμένο Αξιών Αθηνών είναι ασφαλές και ο χρήστης επίσης έχει τις μετοχές του ακόμα και να μην εμπιστεύεται το Χρηματιστήριο.

Είπαμε αυτός πατάει το κουμπί. Δεν είναι μια μέρα ανοίγεις την τράπεζά σου, το e Baking και βλέπεις μηδέν.

Δεν μπορεί να γίνει αυτό πια.

Παναγιώτης: Μάλιστα, αν δεν απατώμαι, ήτανε είναι και το πρώτο χρηματιστήριο παγκοσμίως που ξεκίνησε πιλοτικές... Ερευνά πιλοτικά το blockchain Βεβαίως, πολύ καλό αυτό. Γιατί και σαν χώρα θέλουμε την αυτοματοποίηση. Για μένα ίσως το καλύτερο ή καλύτερη εφαρμογή, γίνεται στο εξωτερικό ξεκινάει σιγά σιγά, θα είναι το κτηματολόγιο δηλαδή, όταν αγοράζουμε σπίτι να ανοίγεις ένα Google Maps και να πατάς ένα κουμπί και το αγόρασες.

Φανταστείτε δηλαδή να φτάσουμε εκεί και να μην μπορεί κάποιος να το αγοράσει, παρακάμπτοντας εσένα ή να βάλει άλλες υπογραφές και θα συμμετάσχουν επίσης, μπορεί να πατάς εσύ ένα κουμπί, βγαίνει ταυτόχρονα ένα pop up, ένα μηνυματάκι στο συμβολαιογράφο πατάει αυτός και αγοράστηκε.

Παναγιώτης: Το οποίο φαίνεται πολύ...

Κώστας: Πρέπει να αλλάξουν ίσως και κάποιοι νόμοι για αυτό δεν είναι έτσι. Εκεί για αυτό και εμείς προσπαθούμε να κάνουμε, να μιλήσουμε με κάποιους πολύ σημαντικούς ανθρώπους στον κόσμο.

Και ο λόγος που και εγώ είμαι στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και κάποιοι άλλοι δικόι μας πηγαίνουν στη Σιγκαπούρη.

Κάποιος μπορεί να πάει Ιαπωνία και Αμερική, φυσικά και Αγγλία, γιατί πρέπει να εκπαιδεύσουμε τον κόσμο.

Έχεις δίκιο και αλήθεια το πιστεύω ότι παρότι το κομμάτι του κρυπτονομίσματος πήγε πιο γρήγορα στον κόσμο, γιατί όλοι θέλουν να γίνουν πλούσιοι και κάνουν αυτό, αυτό είναι ίσως το έναυσμα για να μπει στο χώρο και μετά πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε για σοβαρές εφαρμογές.

Είμαστε σε αυτό το στάδιο.

Τώρα η τεχνολογία είναι στο στάδιο που πια αρχίζει να χρησιμοποιείται για εφαρμογές που λύνουν προβλήματα.

Εδώ τώρα είμαστε.

Παναγιώτης: Σε ποιους κλάδους γίνεται ήδη και ίσως τη χρησιμοποιούμε και απλά δεν το γνωρίζουμε τόσο καλά και σε ποιους βλέπεις άμεσα να έρχονται πολύ γρήγορα αλλαγές;

Κώστας: Ωραία αυτό που είναι πολύ πετυχημένο στο blockchain είναι ότι έχει να κάνει με το Finance, με τα οικονομικά.

Όχι μόνο όμως trading.

Μπορεί πια μπορεί να όχι μόνο payments, να αγοράσω ένα νόμισμα δολάριο, να το μετατρέψω σε ευρώ και να πάρω μετά γιεν και όλα αυτά χωρίς μεσάζοντες, με αποτέλεσμα να έχεις πολύ καλύτερο κέρδος σε αυτό.

Επίσης, το blockchain έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα για αυτούς που ασχολούνται με χρηματοοικονομικά. Αυτό που λέμε high frequency, δηλαδή μεγάλη συχνότητα πολύ γρήγορα να πάω να αγοράσω κάτι στην Αγγλία και να το πουλήσω ταυτόχρονα στην Ιαπωνία και μετά να αγοράσω κάτι στην Αφρική και αυτό να μου βγάλει κέρδος. Στην πραγματική οικονομία δεν γινόταν αυτό το πρόβλημα.

Γιατί; Ξέρεις να καταλάβεις γιατί; Γιατί δεν είναι μία η βάση δεδομένων. Όταν πάω και αγοράζω εκεί κάτι μπορεί κάποιος εντωμεταξύ να έχει πάει να αγοράσει το άλλο στην άλλη βάση και να πάω εγώ να καλυφθώ και να μην μπορώ να καλυφθώ, πια είναι αργά. Στο block chain πια επειδή είναι μία βάση δεδομένων, αυτό γίνεται ατομικά σαν μία πράξη, δηλαδή οι 3 ενέργειες σε μία πράξη.

Θα δεις δηλαδή πολλούς χρηματιστές πολλούς από αυτές τις κατηγορίες των ανθρώπων να στήνουνε τέτοιες εφαρμογές στο blockchain; Γιατί πια και σε ασφαλίζει εσένα ότι αυτό γίνεται και μπορούνε κάποιες πράξεις να γίνουν με αυτό το αν αυτό όχι το άλλο, χωρίς να πάρεις ένα ρίσκο και αυτό είναι και καλό γιατί σκέψου να αγοράζουμε τώρα σε ένα σπίτι θα σου δώσω εγώ πρώτα τα λεφτά στο λογαριασμό σου ή θα μου δώσεις εσύ πρώτη την ιδιοκτησία του σπιτιού;

Αν εγώ φύγω μετά από ένα δευτερόλεπτο;

Χρειάζεσαι κάποιον ενδιάμεσο δεν γίνεται. Στο blockchain, όμως μπορούμε να πούμε.

Ας υπογράψουμε και οι 2 ψηφιακή υπογραφή.

Ταυτόχρονα γίνεται η μεταφορά των χρημάτων και του σπιτιού, οπότε ήδη στο εξωτερικό ξεκινάνε. Αυτό γίνεται.

Υπάρχουνε κάποιες νομικές πληροφορίες εδώ.

Για παράδειγμα, μπορεί ο νόμος να μην καταλαβαίνει ότι εγώ έχω κάτι στο block chain σαν τίτλο Ιδιοκτησίας να τον δέχομαι. Έχουν βρει άλλους τρόπους όμως να το παρακάμπτουν και αυτό τι κάνουνε μερικοί; Φτιάχνουνε μία ατομική εταιρεία στο σπίτι, μία όχι ατομική.

Μία εταιρεία και δίνουν μετοχές.

Τότε μετά παίρνεις μετοχές σαν ιδιοκτησία του σπιτιού, οπότε ξέρεις βρίσκουνε τρόπους σιγά σιγά. Εκεί θέλει νομίζω λίγο ακόμα, κάποιες νομοθεσίες να συμβαδίσουν με τις νέες τεχνολογίες. Αυτά γίνονται σίγουρα.

Παναγιώτης: Γιατί εξήγησε μας λίγο.

Κώστας: Γιατί αλγοριθμικά υπάρχουνε τρόποι τους οποίους θα σου πω ένα παράδειγμα, Ας πούμε ότι κάνουμε μία λοταρία και η λοταρία είναι παίρνουμε όλες τις τιμές του χρηματιστηρίου αύριο.

Το δεύτερο τρίτο δεκαδικό ψηφίο.

Τα περνάμε όλα από ένα κόσκινο, από έναν αλγόριθμο και στο τέλος βγαίνει μία ένα πολύ μικρό νούμερο κρυπτογραφικά ντετερμινιστικό, δηλαδή σίγουρα ό,τι είσοδο δώσεις, ίδια έξοδο θα πάρεις. Μπορείς να προβλέψεις εσύ όλες τις μετοχές στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο αύριο στο κλείσιμο. Δεν μπορείς.

Παναγιώτης: Φυσικά όχι.

Κώστας: Αυτό άμα ήταν όμως αυτό που δίνει τη λοταρία σαν αποτέλεσμα, κανείς δεν μπορούσε να κλέψει.

Παναγιώτης: Στο Ντουμπάι ποιος, τι εξυπηρετεί που είσαι εκεί; Γιατί φαντάζομαι ότι έχεις πάει και με κάποιο σκεπτικό.

Κώστας: Ακριβώς, αυτό που έχουμε διαπιστώσει είναι ότι υπάρχουν κάποια hubs, κάποιοι κεντρικοί πυλώνες όπου είναι βοηθητικοί για αυτή την τεχνολογία του block chain.

Γιατί το δέχεται ίσως καλύτερα η κοινότητα εκεί, η κυβέρνηση και οι εταιρείες που κινούνται γύρω από αυτό το χώρο της Τεχνολογίας. Το Ντουμπάι έχει πολύ καλή γεωγραφική θέση σε αυτό, είναι αρκετά ανοιχτό για νέες τεχνολογίες.

Βλέπεις ότι σαν κουλτούρα «φτιάξε το ψηλότερο κτίριο, φτιάξε το ξέρω εγώ το πιο ομορφότερο νησί με τον φοίνικα.»

Το rub και όλα τα ((ακατανόητο στο βίντεο)). Εκεί τώρα τι γίνεται; Θέλω να έχω την καλύτερη τεχνολογία block chain, το μέλλον του Internet. Αφού εσείς φτιάχνετε το καλύτερο Internet, εμείς εδώ μπορούμε να σας υποστηρίξουμε, οπότε υπήρχε ένας λόγος για μένα παραπάνω να βρεθώ σε κοινωνίες, οι οποίες είναι πολύ φιλικές σε αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι η γεωγραφικά είναι η Ινδία λίγο πιο κοντά, κοντά στην Ανατολική Ευρώπη.

Εμείς είμαστε 4 4,5 ώρες πτήση.

Τι καταφέρνεις; Είμαστε πολύ κοντά και στην Ασία επίσης και λίγο παραπέρα η Ασία. Από την Καλιφόρνια που ήμουνα για να πάω Κορέα ήθελα 20 ώρες. Πολύς κόσμος βρίσκει το Ντουμπάι ως κέντρο για να γίνονται deals.

Έχουμε και μία ελληνική εταιρεία που είναι στο Ντουμπάι έτσι και έγινε και η εξαγορά.

Παναγιώτης: Το insta shop;

Κώστας: Το insta shop. Δεν είναι τυχαίο που γίνονται εκεί πέρα.

Επίσης σε βοηθάνε ίσως και λίγο φορολογικά καλύτερα ξέρεις, έχεις όλο αυτό το κίνητρο να πεις ότι πάω σε μία χώρα που είναι βοηθητική σε αυτό που κάνω. Οπότε το Ντουμπάι ήτανε μία από τις επιλογές μας, δεν ήτανε μόνο το Ντουμπάι ήτανε κι άλλες.

Επιλέξαμε αυτό γιατί εκεί πέρα θα χτίσουμε και ένα αυτό που λέμε incubator, δηλαδή ένα hub το οποίο θα έρχονται εταιρείες, τους βοηθάμε να βρίσκουνε και λεφτά για να χτίσουν, όμως κάτι μόνο στο sui γιατί εμείς το κάνουμε για blockchain και το sui που είναι το νόμισμα.

Και να τους δώσουμε πιο εύκολα licenses, δηλαδή να μπορείς να πάρεις μια άδεια, να τρέξεις αυτό που θέλεις σε αυτή τη χώρα ή σε άλλες χώρες του Κόλπου και όλα αυτά. Είναι πιο εύκολο να γίνει αυτό.

Παναγιώτης: Είναι οι προοδευτικές κυβερνήσεις, ίσως και ο βασικός παράγοντας για να προχωρήσει αυτή τη στιγμή η τεχνολογία blockchain.

Γιατί καταλαβαίνω ότι είναι ένας βασικός θάνατος που είσαι εκεί αυτή τη στιγμή.

Κώστας: Σε αυτό το χώρο κάποιες εφαρμογές έχουν να κάνουν με το να είναι προοδευτική η κυβέρνηση, όχι όλες.

Υπάρχουν εφαρμογές που καταρχήν δε χρειάζεσαι κάποιες άδειες.

Μπορεί για παράδειγμα ένα παιχνίδι, να θέλει διαφάνεια για το παιχνίδι το ίδιο. Δεν χρειάζεται να πάρεις κάποια άδεια.

Οπότε αυτό μπορεί να τρέξει, Κάποιες άλλες, οι οποίες όμως θες να πας για παράδειγμα στον κόσμο της ενέργειας.

Παρεμπιπτόντως, έχουμε και μία πολύ μεγάλη συνεργασία, ίσως με τη μεγαλύτερη εταιρεία ενέργειας εδώ πέρα και στην Ευρώπη.

Ο χώρος του φαγητού, ο χώρος του τουρισμού, τα στυλ που παίρνουμε, είχαμε και εδώ taxibeat και όλες αυτές τις εταιρείες έχουνε μπει και έχουνε φτιαχτεί μερικές στο blockchain. Παράδειγμα, εμείς έχουμε την drif, η οποία τρέχει, drive με f, στην Ινδία Τι κάνανε; Λένε «Κοίτα».

Καμιά φορά δεν εμπιστευόμαστε τα νούμερα ή θέλουμε ο πελάτης μας να εμπιστεύεται πόσο συνήθως παίρνει αυτή η διαδρομή, να δεις όλο το ιστορικό από 100 και να σου δώσει το μέσο όρο και να καταλάβεις ότι αν και αυτός ο οδηγός δεν κλέβει ή η εφαρμογή δεν κλέβει ή αυτή την ώρα δε με κλέβει, γιατί υπάρχει και αυτό. Δεν χρειάζεται απαραίτητα να έχεις για όλες τις εφαρμογές προοδευτικές κυβερνήσεις, γιατί δεν είναι όλες οι εφαρμογές σχετικές με άδειες. Όποιες είναι όμως κάνει διαφορά.

Και φαντάζομαι και ανοίγει πολύ τις εφαρμογές και σε άλλους κλάδους.

Θα ήθελα εδώ το Real Estate για παράδειγμα, τα σπίτια ακόμα και αν δεν ξεκινήσεις στην αρχή με σπίτια που είναι στην Αθήνα, με χωράφια, το βουνό να δώσουμε κάποια αξία, βάζοντας κάνοντας πιο εύκολη την δουλειά με αυτή τη βάση.

Γιατί το διαφημίζεις επίσης; Είμαι η πρώτη χώρα που κάνω αυτό.

Αυτή είναι επίσης και μία διαφορά στο Ντουμπάι που με ρώτησες πριν. Θέλουν να είναι η πρώτη χώρα, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα που κάνουνε κάτι γιατί μιλάμε για Ντουμπάι, αλλά η εταιρεία είναι στο Άμπου Ντάμπι, στην πρωτεύουσα.

Θα μπορούσε να φτιαχτεί ένα μοντέλο, το οποίο μπορούμε να ξεκινήσουμε εξερευνώντας την τεχνολογία χωρίς απαραίτητα να πουν ότι αύριο πατάω το κουμπί και μεταφέρομαι. Αλλά πιστεύουμε το που δούνε τα πλεονεκτήματα, όλοι θα το θέλουνε. Ή voting, κάνε τώρα ηλεκτρονική ψηφοφορία; Πώς θα την κάνεις; Λοιπόν έχουμε αυτή τη στιγμή κάποιες εφαρμογές που θα θέλαμε από το web του, το παλιό Internet ή το παλιό τρόπο που το κάναμε.

Να πάμε σε αυτό που λέγεται web 3, είναι αυτό που λέμε το καινούργιο Internet.

Παναγιώτης Ναι που είναι μέσω blockchain, διαφάνεια.

Κώστας: Και διαφάνεια, και ιδιοκτησία.

Και μία κοινή βάση δεδομένων.

Αυτά τα 3 βασικά. Κι άλλα έχει, αλλά αυτά τα 3 βασικά. Θες να κάνεις ηλεκτρονική ψηφοφορία. Αυτή τη στιγμή, αν κάνεις ηλεκτρονική ψηφοφορία, στηρίζεσαι σε πάρα πολλά πράγματα και αλγοριθμικά και στις app συσκευής ποιος το τρέχει, πού το τρέχει και όλα αυτά. Τι είπαμε, διαφάνεια Θα μπορούσε η καταμέτρηση. Ας ξεκινήσουμε με πιο μικρές ψηφοφορίες, δεν σου λέω να γίνουν οι εθνικές εκλογές κατευθείαν. Η καταμέτρηση να γίνεται και στο blockchain αυτόματα με αλγορίθμους που δίνουν ιδιωτικότητα.

Δεν δείχνεις ποιος ψήφισε. Και με αλγορίθμους που σου λέει στο τέλος η ψήφος μου είναι στο τελικό άθροισμα; Τώρα δεν μπορείς να το ξέρεις αυτό με τα χαρτιά.

Οπότε υπάρχουν αυτοί οι αλγόριθμοι οι οποίοι λέγονται proof of liabilities ή proof of inclusion, δηλαδή απόδειξη ότι εγώ αυτό που έβαλα είμαι ((ακατανόητο στο βίντεο)) εκεί.

Παναγιώτης: Πάντως από ό,τι μέχρι στιγμής θα πω ότι όσο περιγράφεις το πού βρίσκεται αυτή τη στιγμή Mysten Labs, ακούω πολλές εφαρμογές και πολλές συνεργασίες στην Ελλάδα, το οποίο είναι πολύ αισιόδοξο για μένα, δηλαδή το Χρηματιστήριο Αθηνών μόλις είπες τώρα για μία εταιρεία μεγάλη ενέργειας. Θα πω και σίγουρα και η κυβέρνηση έχει μία διάθεση...

Κώστας: Μας έχει καλέσει τον θα έχει καλέσει ,να καταλάβουμε...

Εμένα μου άρεσε αυτό που έγινε είναι και πριν κάνα δύο χρόνια, δεν μιλάω μόνο για την Mysten Labs. Κάλεσε και το άλλο το παιδί, τον Γιώργο, τον Κωνσταντόπουλο, ο οποίος είναι CTO ενός πολύ μεγάλου fund της Paradik, ένα VC πάλι crypto VC, και μας κάλεσαν 2, 3 άτομα και άλλους και το Γρηγόρη το Σχιουρούνη που είναι καθηγητής στην Πάντειο και είχε την Easyray πουλήθηκε στη Skroutz και όλα αυτά. Ο οποίος άνθρωπος ξέρει από fintech, από τεχνολογία, οικονομική, μοντέρνα, ηλεκτρονική και μας άκουσαν. Καλό ήταν αυτό σαν πρώτο βήμα, θα ήθελα να πάω στο επόμενο.

Το επόμενο είναι «το καταλάβατε αυτό»; Αν δεν το καταλάβατε ας μου δώσετε πίσω κάτι να δω τι δεν καταλάβατε; Αυτή η τεχνολογία έχει κάποιες λέξεις οι οποίες την κάνουνε λίγο πιο δύσκολη στην κατανόηση, αλλά όταν το δεις υλοποιημένο είναι τρομερό ότι βλέπεις «πω πω αυτό δουλεύει» και ξέρεις

έχω το marketing team. Δεν χρειάζεται το marketing να παίρνει 200 τηλέφωνα. Πάνε στο blockchain, πάρε τις πληροφορίες και κάνε την ανάλυσή σου βγάλε το ad σου κάνε και ό,τι θες. Έχει και αυτό το πλεονέκτημα, στήνονται εργαλεία πάνω από το ήδη υπάρχον χωρίς να χάνεις όλη αυτή τη γραφειοκρατία. Θα ήθελα να πάω στο επόμενο βήμα.

Παναγιώτης: Αλλά βλέπεις την τουλάχιστον την ελληνική αγορά.

Και τις μεγάλες εταιρείες να είναι open. Γιατί εγώ βλέπω πράγματα αισιόδοξα το χρηματιστήριο, το πρώτο που ανακοινώνει πιλότους.

Κώστας: Είναι κάτι που εγώ πολύ περίμενα. Εγώ λείπω και 10 χρόνια από την Ελλάδα σε κάποια πράγματα, τουλάχιστον σε αυτό.

Αυτό με ενδιαφέρει, εμένα τώρα είναι καλύτερα.

Θα ήθελα να πάμε και στο επόμενο βήμα για να μην τα πω ότι όλα τα εθνικά δεν είναι όλα καλά, αλλά υπάρχει προς το παρόν αυτό το ενδιαφέρον.

Τώρα το ενδιαφέρον στην πράξη γιατί πηγαίνω και σε κάποιες επιτροπές δεν μιλάω και μόνο για την Ελλάδα.

Δεν ξέρουν οι άνθρωποι αυτή την τεχνολογία ή δεν προλαβαίνουν να προετοιμαστούν, να διαβάσουνε γιατί δεν είναι όλοι οι experts σε αυτό το δύσκολο θέμα.

Παναγιώτης: Όχι και πολύ δύσκολο να το κάνεις follow.

Κώστας: Θα μπορούσε ακριβώς να έχει follow ups, δηλαδή καταλάβαμε αυτό, πάμε να δούμε, μπορούμε να τρέξουμε κάτι πιλοτικά.

Δεν είναι και ότι αλήθεια εγώ και σαν Έλληνας, εντάξει δουλεύω στο Facebook, δούλεα σε μεγάλες εταιρείες, μπορώ να χω λύσει κάποια μικρά προβλημάκια στη ζωή μου που με αφήνουν το χρόνο να κάνω το χόμπι μου δουλειά, αλλά θα ήθελα να προσφέρω και στη χώρα μου. Δηλαδή αυτό που λες για τη χώρα είδα ότι έχουμε και 2 Έλληνες founders και τόσους πολλούς Έλληνες που δουλεύουν στην εταιρεία που θα ήταν κρίμα άμα δεν το κάναμε και αυτό πραγματικότητα.

Παναγιώτης: Νομίζω ότι αυτό που είναι το ένα πρόβλημα.

Και κάπως το έχουμε βάλει και σαν αποστολή αυτού του επηρεασμού σήμερα, αυτές οι τεχνολογίες. Έχουν ένα πολύ μεγάλο complexity, μία πολύ μεγάλη δυσκολία να καταλάβουμε λίγο.

Η τεχνολογία πώς λειτουργεί από πίσω και ταυτόχρονα η εφαρμογή τους ακούγεται ακόμα πολύ φουτουριστική.

Δεν μπορείς να καταλάβεις δηλαδή πώς εσένα στην καθημερινότητά σου, μπορείς να το δεις να χρησιμοποιείται ή να το δεις, να εφαρμόζεται ή να αλλάξει την εμπειρία σου, οπότε και για αυτό χαίρομαι πολύ σήμερα που η συζήτησή μας έχει περισσότερο εσένα να δίνεις παραδείγματα actual εφαρμογών, πρακτικών εφαρμογών στη ζωή μας και πώς μπορούν αυτές να αλλάξουν και να ακούγονται φουτουριστικά, αλλά έρχονται, γίνονται και θα συμβούν.

Και αυτό είναι νομίζω το ίσως αυτό που εμποδίζει μερικές φορές τις αγορές ή κυβερνήσεις να το κάνουνε γρήγορα, να το υιοθετήσουν γρήγορα.

Κώστας: Εγώ είμαι πολύ υπέρ των παραδειγμάτων.

Ο λόγος που έκανα project στην άκρη είναι γιατί όλα αυτά δείχναμε και ένα προϊόν.

Δεν χρειάζεται στα να λέω, προτιμώ να το ζωγραφίσω.

Και προτιμώ να δεις σε μια εφαρμογή, έτσι δουλεύει και έτσι γίνεται.

Παναγιώτης: Βέβαια θέλει και φαντάζομαι ότι για να υπάρχει διαφάνεια και να υπάρχει αυτή η πρόσβαση σε όλη αυτή την πληροφορία πρέπει να είναι και να ζει online αυτή η πληροφορία.

Δηλαδή παντού ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του κόσμου, το οποίο είναι offline.

Κώστας: Και αυτό το λύνουμε. Πώς το λύνουμε όταν αυτό επίσης είναι πολύ ενδιαφέρον, γιατί άτομα στη λύση που έχω είναι από το ελληνικό τμήμα και σε πατέντες και μιλάμε τώρα για πατέντες οι οποίες θα είναι δύσκολο να γίνεται. Βρήκαμε και τρόπους και γίνεται αυτό να στείλεις συναλλαγές χωρίς Ίντερνετ.

Θα πάμε στο πιο απλό για να το καταλάβετε. Πες ότι δεν έχεις Ίντερνετ.

Επειδή δεν έχεις roaming, χρησιμοποιείς κάρτα και δεν θες όταν πας εξωτερικό να πληρώσεις για Ίντερνετ. SMS όμως μπορεί να έχεις.

Γιατί όταν δεν έχουμε Ίντερνετ κάποιες πράξεις δεν μπορούμε να τις κάνουμε με SMS;

Είναι, δεν μου εξηγείται αυτό γιατί το έχουμε κάνει σωστά.

Παναγιώτης: Σαν ποιες τις πράξεις;

Κώστας: Μεταφέρω 30€ από δω εκεί, αλλά με SMS θα το μεταφέρω αυτό, ούτε να συνδεθώ στο app απαραίτητα. Έχουμε και τεχνητή νοημοσύνη πια σιγά το δύσκολο. Μεταφέρω, θέλω 30€ στο λογαριασμό του Παναγιώτη. Για όλα όμως. Θέλω να αγοράσω αυτό το προϊόν ή κάτι άλλο.

Παναγιώτης: Σε ποιον στέλνω το text;

Κώστας: Όπου θες στην Amazon στο Κωτσόβολο, δεν ξέρω όπου θέλεις. Στην τράπεζα, και ουσιαστικά μετατρέπεις την πράξη ενός Ίντερνετ, φτιάχνοντας κάποιες συναλλαγές οι οποίες μπορούν να συμπίεστούν, να χωρέσουν. Δουλεύουμε σε αλγόριθμους συμπίεσης. Κάνανε όλοι αμάν τότε με το με τα MP3 και όλα αυτά να ακούνε μουσική, συμπίεση μουσικής. Το λύσαμε το πρόβλημα της συμπίεσης της συναλλαγής. Γίνεται αυτό το πράγμα δημιουργεί συγκεκριμένα templates.

Τα οποία καταλαβαίνουν με πολύ λίγα bit πληροφορίες που μεταφέρεις άρα χωράνε σε ένα SMS, να κάνεις το Ίντερνετ SMS.

Εγώ πιστεύω ότι και νέα μπορούμε να διαβάσουμε από το SMS τουλάχιστον το headlines.

Απορώ που δε το έχει κάνει κάποιος σωστά αυτό. Δεν έχεις Ίντερνετ, αλλά μπορεί να έχεις SMS. Τώρα λέμε ούτε SMS έχει ο άλλος.

Τι κάνουμε; Υπάρχουν συσκευούλες που με ράδιο κύματα μπορείς να μεταφέρεις πληροφορία, ούτε Internet θες. Άμα λύσεις και το πρόβλημα της συμπίεσης της συναλλαγής.

Μπορώ εγώ να μεταφέρω ακόμα και πέσει όλο το δίκτυο, τα wifi πέσουν όλα, πέσει ο ΟΤΕ, τα πάντα.

Υπάρχει περίπτωση αν στήσω συγκεκριμένα σημεία relies, δηλαδή συσκευές που διαβάζουν το σήμα και είναι σαν routers και το μεταφέρουνε αλλού από δω από κει, να μπορέσουμε να φτιάξουμε σαν τα walkie-talkie. Ένα σύστημα που ναι το οποίο το έκανα κι αυτό πραγματικά και Έλληνες πάλι συμμετείχαν και μου είναι τρομερό τα παιδιά από την Ελλάδα.

Μου έρχεται να κλαίω. Έρχονται στο Σαν Φρανσίσκο και κάθονται 40 ώρες.

Και λύνουν προβλήματα που δεν θα κλείσει κανένας.

Παναγιώτης: Δεν είναι απίστευτο;

Κώστας: Ναι, είναι απίστευτο.

Παναγιώτης: Ανοίγει, δίνεις financial capacity σε όλο το σε όλο τον κόσμο ανεξαρτήτου πρόσβαση στο Ίντερνετ.

Δηλαδή μπορείς να κάνεις να συναλλαγές, παγκοσμίως...

Κώστας: Πράγματα που συμπιέζονται αρκετά μπορεί να λυθεί αυτό το πρόβλημα.

Μέχρι που τώρα έχουμε...

Με δύο 3 άτομα, ένα στην Καλιφόρνια, ένα στην Ελλάδα και εγώ να μπορούμε να φτιάξουμε και την πρώτη συναλλαγή υποβρύχια στον κόσμο. Σκέψου να έχεις Fish Farm, φάρμας για ψάρια που έχουμε εδώ στην Ελλάδα.

Να μπορείς να στέλνεις δεδομένα για την ποιότητα του νερού συνεχώς στο blockchain, να παίρνεις την τσιπούρα σου και το λαβράκι σου και να sai σίγουρος ότι δεν το πλάκωσαν εκεί πέρα με αντιβιοτικά και με όλα αυτά. Σκέψου αυτό το σήμα φεύγει και άσε άλλος κλείνει το ρεύμα, εκεί πέρα δεν έχω Ίντερνετ.

Σήμερα το ATM μου δεν δουλεύει...

Παναγιώτης: Ο αισθητήρας να επικοινωνεί με την πλατφόρμα με τον με το data center...

Κώστας: Να τα χτίσεις σωστά...

Παναγιώτης: Αυτόματα ανεξάρτητα και χωρίς Internet.

Κώστας: Γίνονται αυτά πια και συνεργαζόμαστε και με άλλες εταιρείες και μέχρι και η εταιρεία μας πια κάνει και συσκευές, δηλαδή ξεκινάμε φτιάχνουμε την πρώτη συσκευή που είναι παιχνιδομηχανή για ανθρώπους που ασχολούνται με κρυπτονομίσματα.

Γιατί; Παίζεις παιχνίδι, κερδίζεις στο FIFA, τώρα τι κερδίζεις, τίποτα. Μπορώ όμως να σ' έχω σε ένα leaderboard και αυτό σε μία θέση στον πίνακα, να είσαι πάρα πολύ καλός σε αυτό.

Να φτιάξουμε όλες αυτές τις λίστες γιατί διάφορα παιχνίδια και να ρθει ένας ραδιοφωνικός σταθμός και να πει «ξέρεις τι; Ποιος είναι ο καλύτερος Έλληνας στο FIFA; Θέλω να τον έχω στην εκπομπή μου.» Αυτό και δημιουργεί ξαφνικά βιογραφικό.

Παναγιώτης: Πού δυσκολεύεται αυτή τη στιγμή να κάνει scale αυτή η τεχνολογία;

Ξέρω ότι το block chain ακούγεται ότι είναι τρομακτικά energy consuming.

Καταλαβαίνω ότι πάρα πολλές από αυτές τις εφαρμογές χρειάζονται σένσορες, χρειάζονται Internet of things, χρειάζονται hardware, χρειάζονται τέτοια πράγματα.

Πώς θα σκέφτεσουν όλα αυτά; Τι σε απασχολεί, Τι κάνει scale και τι;

Κώστας: Ωραία, καταρχήν αυτό το πρόβλημα, ότι καίει ενέργεια, έχει λυθεί.

Ναι, γιατί πια δεν τα καινούργια μοντέρνα blockchain δεν καίνε ενέργεια για να παράγουν καινούργιο νόμισμα. Ψηφίζεις πια.

Η ψήφος δεν είναι ακριβή.

Η ψήφος είναι όπως κάνεις ένα like στο Facebook.

Και αφού υπάρχει βάση δεδομένων, βλέπεις ότι έχουμε μία επιτροπή πραγματικά σαν τη δημοκρατία δημιουργείς τη Βουλή η Βουλή λες ότι εγώ εμένα θέλω να με αντιπροσωπεύει ο Παναγιώτης και άλλοι λένε αυτό και άλλοι λένε αυτό και άλλο αυτό και μαζεύονται 1000 άτομα, οι οποίοι ψηφίζουν κάθε συναλλαγή που έρχεται.

Αν αυτοί οι 1000 συμφωνήσουν αποδεχόμαστε όλοι τι έγινε η συναλλαγή. Αυτό κάνουμε και με τους νόμους σωστά; Δεν έχει διαφορά Άρα από το αυτό το energy consuming πρόβλημα που είχαμε πριν, που τρέχαν οι υπολογιστές, καίγανε ρεύμα συνέχεια. Βρήκαμε άλλο τρόπο, με ψηφοφορία να λύνεται. Ακόμα και αυτά που καίνε εν τω μεταξύ έχει βρεθεί ένα μοντέλο διαβίωση τους.

Γιατί; Γιατί μπορεί αυτό που καίει ενέργεια. Το bitcoin τρέχει έτσι, το bitcoin καίει ενέργεια, αλλά έχουν πει ότι αν αυτές οι συσκευές είναι πολύ κοντά σε ένα υδροηλεκτρικό εργοστάσιο ή χρησιμοποιεί από τον ήλιο, όταν δεν χρησιμοποιείται η ενέργεια για την ζωή μας, γιατί και εμείς νομίζω πέρυσι το καλοκαίρι πότε ήτανε και τώρα; Η Ελλάδα κάπου το χα διαβάσει 100% χρησιμοποιούσε από ανανεώσιμες πηγές, έτυχε κάποιες μέρες το καλοκαίρι ήταν 100.

Πού πήγε το επόμενο; Το πετούσαμε Γιατί δεν παρήγαγες λίγα bitcoin, να βγάλεις και λεφτά και να έχεις και τους υπαλλήλους καλύτερα πληρωμένους και όλοι αυτοί... Από να το πετάξεις, οπότε...

Παναγιώτης: Δεν θα πρέπει να είναι όμως το...

Το δίκτυο, οι servers του bitcoin κοντά στο...

Κώστας: Ναι 100%, αλλά από το να τους έχεις αλλού, μπορείς να κάνεις ένα νόμο να πεις ότι μόνο όταν περισσεύει ενέργεια, να μην την πετάξουμε και αυτός ο υπάλληλος να μην κάτσει 2 3 μέρες και ουσιαστικά κλείσει και δουλειά του.

Γιατί το υδροηλεκτρικό θα κλείσει. Δεν τη χρησιμοποιούμε την ενέργεια, αρά το υδροηλεκτρικό θα κλείσει τελείως.

Άρα βρήκα και σε αυτό λύσεις. Εμείς το κρυπτονόμισμα που έχουμε και το blockchain δεν χρησιμοποιεί αυτή τη μέθοδο, αλλά ακόμα και για αυτές τις μεθόδους λέω τώρα μιλάω για τους competitors μας.

Έτσι, για τους αντιπάλους έχουν βρεθεί λύσεις που είναι βιώσιμες.

Το excess του energy. Όταν την ενέργεια, την πετάμε χρησιμοποιήσε την εκεί.

Άρα υπάρχουν τρόποι για όλα, δηλαδή έχουμε βρει κάτι ή πραγματικά υπάρχει η επιστημονική κοινότητα που βρίσκει λύσεις για αυτά και θα βρίσκει κι άλλες. Τα προβλήματα συνήθως που έχουμε είναι 2 νομίζω.

Το ένα είναι αυτό που λέμε block ότι τρως από τους υπάρχοντες παίκτες σε πολλά συστήματα, δηλαδή μπορεί να είσαι μία εταιρεία η οποία είναι για πληρωμές.

Έχουμε τις πιστωτικές μας κάρτες, έχει μία εταιρεία πάνω. Αυτή η εταιρία θέλει να γίνει block chain και να μην παίρνει το 2% της συναλλαγής;

Αφού τώρα πια βγάζει τους μεσάζοντες απ' έξω; Έχεις δηλαδή και αυτές έχουνε δύναμη.

Παναγιώτης: Έχεις marketing resistance.

Κώστας: Μπράβο, υπάρχει αυτή η αντίσταση και το δεύτερο είναι ότι μη νομίζεις ότι παντού όλοι θέλουνε διαφάνεια.

Οπότε θα το βρούμε αυτό. Το ένα είναι ότι χάνεις ένα κομμάτι της δουλειάς σου και το άλλο είναι χάνεις ένα κομμάτι της που δεν θες διαφάνεια.

Εγώ νομίζω ότι οι σοβαρές εταιρείες, κυβερνήσεις και αυτά που τους ενδιαφέρει να είναι διαφανείς πραγματικά να το αποδείξουνε...

Παναγιώτης: Εκεί είναι το sweet spot, έτσι εταιρείες που λαχταρούν διαφάνεια και το χρειάζεται να το δείξουν.

Κώστας: Έτσι πρέπει λίγο να πάρουνε, ξέρεις τα πάνω τους και να πουν ότι εμείς θα το εφαρμόσουμε και έτσι γίνεται και ίσως απλά αργεί αυτό γιατί όπως καταλαβαίνεις αυτό το block που τρώμε, η αντίσταση είναι σε τομείς της οικονομίας που είναι πάρα πολύ μεγάλοι και δυνατοί.

Δεν λέω ότι δημιουργούν καρτέλ όχι απαραίτητα, αλλά δεν θέλω να χάσουν και τη δουλειά τους.

Τι κάνουν; Επενδύουν και αυτές στο blockchain είναι τρομερό.

Η mastercard, η visa και αυτές επενδύουν στο blockchain, γιατί αν θα γίνει πρέπει να είμαι έτοιμες, όπως και αυτοί που είχανε πετρέλαιο.

Μπορεί να επένδυσαν σε ηλιακά, έτσι δηλαδή όλες αυτές οι εταιρείες προετοιμάζονται και εμείς πραγματικά έχουμε πολύ καλή σχέση με την ερευνητική ομάδα της visa.

Και έχουμε και εκεί και έναν Έλληνα.

Εντωμεταξύ που ασχολείται με προβλήματα που πραγματικά είναι πολύ σημαντικά.

Τι κάνεις άμα χάσεις την ψηφιακή σου υπογραφή; Έχασες το κινητό σου. Τι γίνεται;

Παναγιώτης: Πώς λέγεται ο Έλληνας που είναι στη visa, έτσι να τον έχουμε κι αυτόν...

Κώστας: Ο Παναγιώτης ο Χατζηγιάννης, με τον οποίο δουλεύαμε μαζί Facebook.

Παναγιώτης: Ήταν intern;

Κώστας: Ήταν intern δικός μου,

Παναγιώτης: Στην ομάδα σου.

Κώστας: Ναι και πήγε τώρα στη visa και δουλεύει σε προβλήματα πολύ σοβαρά.

Παναγιώτης: Πώς γίνεται να έρθουν όλοι αυτοί πίσω στην Ελλάδα και να φτιάξουμε εδώ ένα hub που να αλλάζει όλο αυτά τα industries;

Κώστας: Καλή ερώτηση. Κοίτα μιλάω και με τον Σπύρο τον Ξάνθου, μιλάω και με άλλους ανθρώπους με τον Θεοφανή, τον Καραλέτσο, τρομερό άτομο στο AI και τρέχει του Μαρκ Ζακεμπεργκ το non-profit.

Πιστεύω ο τρόπος για να ρθει κάποιος είναι. Εγώ τι έκανα; Ξεκίνησα μία μικρή επένδυση εδώ με ένα μικρό ξενοδοχείο, η γυναίκα μου και αφού έτυχε αυτό στο Ντουμπάι, είδες η γυναίκα μου ήρθε εδώ.

Μπορεί τελικά να ρθω κι εγώ. Φτιάξαμε και γραφείο.

Νομίζω ότι ξεκινώντας ένα μικρό hub, οι Έλληνες που είναι πολύ πετυχημένοι έξω, εδώ αυτό το γραφείο, το λέω και σε όλους, μπορεί να ξεκινήσει σαν cost center, θα γίνει innovation center.

Εγώ είμαι εκστασιασμένος από αυτό που έχει γίνει στην Ελλάδα, δηλαδή μακάρι να σου δώσω μία μέρα να μιλήσεις και με τον μάντζερ που έχουμε εδώ τον Γιάννη, τον Αλβανόπουλο, ο οποίος έχει στήσει μία καταπληκτική ομάδα και γυναίκες πολλές μέσα και οι γυναίκες οι οποίες βγάζουν πατέντες και δηλαδή είμαστε πολύ χαρούμενοι που γίνεται.

Παναγιώτης: Πρέπει να έχουμε οπωσδήποτε εδώ, please να μας συνδέσεις με τον.

Κώστας: Ναι, ναι, ο Γιάννης εδώ μένει.

Το παιδί είναι καταπληκτικό.

Παναγιώτης: Έχετε πάρει κτίριο ολόκληρο;

Κώστας: Έχουμε πάρει ένα κτίριο και τώρα θα κάνουμε ακόμα μεγαλύτερη ομάδα εδώ.

Και όπως είπα, έρχονται και άτομα από το εξωτερικό. Τώρα μέσα σε αυτούς που έρχονται από το εξωτερικό προσπαθούμε να φέρουμε και εμείς κάποιους Έλληνες, αλλά πιστεύω όσο βελτιώνεται το κομμάτι των hubs και εσείς κάνετε καλή δουλειά εδώ.

Μπορεί να ρθει κάποιος από μας και να τραβήξει κι άλλους λίγο κάτω.

Ξεκινάμε όλοι.

Επίσης, όσοι έρχονται κάνουν και μικρές επενδύσεις εδώ, αφού κάνεις επενδύσεις κάποια καλά παραδείγματα, ότι παιδιά εγώ ξεκίνησα για cost center, αλλά μου βγήκε innovation center.

Μπορεί να βοηθήσει τελικά να μην έχουμε ξέρεις brain drain, να έχουμε brain gain Αυτό νομίζω θα κάνει διαφορά. Για μένα πάντως, αν με ρωτήσεις ποιο είναι το ένα threshold, πιστεύω 30 40 εταιρίες καλές να μπορεί άλλος να γυρνάει γύρω γύρω αν χρειαστεί να υπάρχουνε. Δεν έχουμε ακόμα αυτό το νούμερο.

Παναγιώτης: Βέβαια αυτό λέγεται Employability.

Έχεις και talent density, έτσι δηλαδή να μπορείς αν δεν σου κάτσει μια δουλειά, να πας σε μία άλλη και να συνεχίσεις να έχεις την ίδια καριέρα και να μη χαλάει τελικά το δικό σου.

Κώστας: Τώρα που το ανέφερες επειδή είχα χτες τη συζήτηση αυτή αν βοηθηθούν ακόμα και κάποιοι μηχανισμοί να το κάνουν αυτό, One Click να μπορεί ναρθεί ο άλλος εγώ.

Για παράδειγμα ένα παράπονο που το έχω και το χα γράψει και στην καθημερινή.

Έπρεπε να έρθω εδώ να βάλω υπογραφή για να ανοίξω τον τραπεζικό λογαριασμό. Όχι ρε παιδιά.

Τώρα ήρθα από το Σαν Φρανσίσκο, να πετάξω να βάλω εδώ, με το κράτος, τα έλυσα όλα γρήγορα.

Σε μία μέρα έγινε. Μπήκα στο TAXISNET, δεν ξέρω το έκανα. Τώρα για την τράπεζα να βάλω υπογραφή.

Εντάξει να κάνω ένα ολόκληρο ταξίδι; Αυτά πρέπει να διορθωθούν.

Είναι μικρές λεπτομέρειες, οι οποίες θα μπορούσε επιχειρηματικά ή τέλος πάντων να έρχεται ένας από το Βέλγιο... Να υπάρχει μία σελίδα. Έρχεσαι από το Βέλγιο; Πάτα ένα κλικ, τελειώνεις με όλες σου τις αιτήσεις, πήρες ΑΜΚΑ, πήρες ΑΦΜ, πήρες τα πάντα. One stop.

Ξέρεις αυτά θα βοηθήσουνε πάρα πολύ.

Νομίζω να ρθει ο κόσμος φοβάται λίγο ο κόσμος απέξω να ήρθε εδώ.

Η αλήθεια είναι ότι λύθηκαν κάποια πράγματα με τη γραφειοκρατία. Το είδα και εγώ. Ξαναλέω κρατικές υπηρεσίες μου έγιναν online, εγώ έχοντας φύγει από την Ελλάδα χωρίς γραφειοκρατία, έπαθα σοκ.

Είμαστε πολύ μπροστά.

Βελτιώθηκαν πολλά, θέλει κι άλλο δουλειά είναι η πραγματικότητα, αλλά θέλει και διαφήμιση αυτής της δουλειάς.

Δεν φτάνει μόνο να έχεις το καλύτερο TAXISNET. Φτιάξε μερικά ads παιδιά, έτσι είναι ένα κλικ και την τηλεόραση που έχω ο μπαμπάς μου πρέπει να ψάξεις το Google να δει πώς να το κάνει. Βγάλε 2, 3 πολύ ωραία και το λύσαμε. Αυτά νομίζω λύνουν το πρόβλημα της ευκολότερης μεταφοράς κόσμου απέξω στην Ελλάδα.

Παναγιώτης: Χαίρομαι πολύ που το λες αυτό γιατί εμείς, η δουλειά μας πέρα από το να δουλεύουμε με επιχειρηματίες directly, και να είμαστε σίγουροι ότι οι επιχειρηματίες θα πετύχουν γιατί είναι το βασικότατο συστατικό για ένα οικοσύστημα τελικά χωρίς success stories ό,τι και να υπάρξει γύρω γύρω ένα οικοσύστημα δεν θα αναπτυχθεί.

Θέλει success stories και το αντίθετο βασικά μόνο με success stories και τίποτα άλλο.

Το οικοσύστημα θα αναπτυχθεί, αλλά θέλουμε τις bluegrounds και τις viva wallet και τις workable και τα instashop, όσο περισσότερο και όσο μεγαλύτερα.

Αλλά, πέραν από αυτό και παίρνουμε όλη αυτή τη γνώση που έχουμε με τους επιχειρηματίες και τις ανάγκες τους και τα πράγματα που ζητάνε τι χρειάζονται και πάμε και σε θεσμικούς και προσπαθούμε να βοηθήσουμε την Ένωση αυτή.

Το υπόλοιπο που κάνουμε είναι να προμοτάρουμε, δηλαδή και να επικοινωνούμε αυτό που συμβαίνει στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, το οποίο είναι αρκετά αισιόδοξο, αισιόδοξο. To say the least.

Να το προμοτάρουν στο εξωτερικό, γιατί αν δεν πείσει αυτό το story στο εξωτερικό. Αν φτιάξεις μία visa και δεν την διαφημίσεις.

Αν φτιάξεις ένα καινούργιο process και δεν το διαφημίσεις πάλι το αποτέλεσμα είναι πολύ μικρό και δεν θα φέρει το επόμενο.

Κώστας: Εγώ νομίζω ότι ο κόσμος κινείται τόσο γρήγορα που τα θέλει όλα στο πιάτο του.

Πρέπει να τα κάνεις όπως έκανε το iphone, η Apple.

Παναγιώτης: Και δείχνεις και πιο φιλόξενος έτσι.

Πριν πάμε σε αυτό θέλω, να κάνουμε να παίξουμε ένα παιχνίδι. Θέλω να σε ρωτήσω καταρχάς πόσα άτομα ομάδα έχεις αυτή τη στιγμή στη Mysten Labs.

Κώστας: 10 περίπου στην Αμερική και αν βάλεις και την ελληνική, είναι άλλοι 25 εκεί πέρα.

Παναγιώτης: Γιατί είναι ερωτήσεις Leadership. Θέλω να μου δώσεις λίγο ορισμό...α διαλέξεις μία κάρτα, μία λέξη δηλαδή και θα θέλουμε αντί να μας δώσεις το βασικό ορισμό, θα μας πεις για σένα τι σημαίνει αυτό;

Κώστας: Παίρνω, να δω.

Παναγιώτης: Ορίστε, 2.

Κώστας: Αυτό που είπες, βγήκε. Leadership, Ηγεσία.

Παναγιώτης: Δεν είναι στημένο, by the way. Και οι υπόλοιπες είναι «ρίσκο», «όραμα»...

Κώστας: Για την τυχαιότητα πρέπει να είναι verifiable.

Παναγιώτης: Τι είναι για σένα η ηγεσία;

Κώστας: Λοιπόν πρέπει να είσαι inspiring person. Πρέπει εγώ κατηγοριοποιώ στην εταιρεία μου ηγέτες. Το χω πει, αν έχεις από κάτω από την ομάδα σου κάποιους που θέλω να σου μοιάζουν.

Για μένα όταν καταφέρνεις να τρέχεις ομάδα που θέλουν να σου μοιάζουν αυτός ο άνθρωπος δημιουργεί καλύτερους σε παραγωγικότητα, υπαλλήλους και στη ζωή, οπότε για μένα θα έλεγα αυτό, η ηγεσία είναι ένα skill το οποίο πραγματικά.

Ο άλλος που σε βλέπει, παίρνει δύναμη και πιστεύει αυτό που κάνεις. Δεν καίγεται τόσο εύκολα.

Θέλει να δουλέψει για σένα και ξαφνικά τραβάει και όλη την άλλη την ομάδα μαζί.

Στους στόχους που έχεις.

Επίσης, εμείς κάτι που κάνουμε πάρα πολύ καλά και είχα αυτή τη συζήτηση πάλι με τον έλληνα μάνατζερ.

Τους δίνουμε ελευθερία βούλησης του τι να κάνουνε. Ο ηγέτης πρέπει να ακούει επίσης, γιατί αν μεταφέρεις εσύ τα πάντα που εγώ ζούσα στην Αμερική, μπορεί να μην ξέρω πώς είναι το κλίμα στην Ινδία, στην Ελλάδα, στην Αυστραλία.

Εκεί πέρα υπάρχουν κάποιοι υπάλληλοι που τους έχεις προσλάβει.

Εσύ τους έχεις περάσει από συνεντεύξεις και εμπιστεύεσαι πια.

Δεν λέω ότι θα κάνεις πάντα ό,τι ακούς, αλλά θα ακούς, οπότε για μένα καταλήγω.

Οι πιο επιτυχημένοι ηγέτες που έχω γνωρίσει εγώ ήταν αυτοί που τελικά ήθελα να μοιάξω.

Δεν τα έχω πετύχει σε όλα τα πράγματα.

Το δουλεύω.

Και άκουγαν.

Παναγιώτης: Έχεις χρησιμοποιήσει κάποιες πρακτικές, οι οποίες σου δουλεύουν στον τρόπο που ηγείσαι της ομάδας σου; Δηλαδή πώς καταφέρνεις να περνάς το όραμα;

Κώστας: Πολύ σημαντικό. Καταρχήν εγώ δεν έχω ούτε έναν κάτω από την ομάδα μου και ο Γιάννης στην Ελλάδα προσπαθεί να κάνει το ίδιο που δεν έχει, ownership, κάτι να του ανήκει και είμαι εγώ αυτός που θα τρέξω το έργο και θα πάρω και αποφάσεις. Για αυτό και δεν βαριέται κανένας. Δεν βαριούνται να δουλεύουνε, τους αρέσει.

Αλήθεια σου λέω, τρελαίνομαι, μπορεί να μου στείλει ο άλλος κάτι το οποίο σκέφτηκε το βράδυ που δεν ήτανε στους στόχους της εταιρείας. «Κώστα, θέλω να το συζητήσουμε αυτό κάποια στιγμή» και θα τον ακούσω.

Δεν σημαίνει ότι θα το κάνουμε.

Μπορεί να το παρκάρουμε, αλλά μπορεί να ξεκινήσουν μια διαδικασία «Κάτσε να το μελετήσουμε, κάντο μία παρουσίαση, να δούμε αν αυτό μας δουλεύει τώρα».

Επίσης πρέπει κοίτα, όταν φτάνεις το απροχώρητο, δεν είναι καλό να καθυστερήσεις και την απόλυση.

Εγώ νομίζω ότι πρέπει να εσύ κάποιες στιγμές bold γιατί υπάρχουν κάποιοι κάποια άτομα που είτε θα δημιουργήσουν ένα toxicity στην εταιρεία, τοξικότητα είτε δεν θέλουν να δουλεύουν. Και αυτό συμβαίνει όταν είσαι 200 άτομα, το 0,5%, είναι ένα άτομο εκεί πέρα. Οι υπάλληλοι δεν είναι για να απαραίτητα εσύ να βγάλεις λεφτά και ξέρεις όλοι να βγάλουμε. Εμείς ακολουθούμε αυτό. Είπαμε, έχουμε μετοχές, έχουμε

αυτά και γενικότερα προσπαθούμε να είμαστε γενναιόδωροι γιατί αυτός βοηθάει και εμένα στην επιτυχία μου τον βοηθάω και εγώ στην επιτυχία του.

Τελικά γινόμαστε ένα family, πρέπει να κρατάς γραμμές γιατί όταν θα χρειαστεί να απολύσεις, δεν μπορείς να απολύσεις τη γυναίκα σου.

Και δεν πρέπει να είναι ο αδερφός σου.

Πρέπει να προσέχεις λίγο σε αυτά.

Παναγιώτης:

Τι έρχεται στη Mysten Labs στα επόμενα χρόνια; Πού θα πρέπει να είναι η προσοχή μας; Τι να περιμένουμε από αυτά που χτίζετε;

Κώστας: Λοιπόν, όπως εξήγησα πριν, η εταιρεία μας είναι καθαρά innovation driven που σημαίνει καινοτομία είναι ο κύριος στόχος που έχουμε. Θέλουμε να αλλάξουμε το Ίντερνετ και θέλουμε να φτιάξουμε κάποιες από τις πραγματικές εφαρμογές που σου είπα με κράτη.

Με συστάσεις της οικονομίας που έχουν να κάνουν με μετακίνηση προϊόντων από το ένα σημείο στον άλλο με τη διαφάνεια.

Είναι οι στόχοι μας να αλλάξουμε ό,τι υπάρχει σήμερα και δεν προσφέρει αυτές τις ιδιότητες να τις κάνουμε.

Θα μπει πολύ περισσότερη ιδιωτικότητα σε αυτές τις δημόσιες πληροφορίες.

Θα γίνει αυτό, γιατί όταν είναι δημόσιες οι πληροφορίες πρέπει να προσέχουμε και λίγο.

Οι αλγόριθμοι κρυπτογράφησης ξέρεις μετά από 30 χρόνια θα σπάσουν ή 50 χρόνια, 100 χρόνια πρέπει να προστατεύσουμε αυτό.

Εγώ δουλεύω σε αυτό το πράγμα, να φτιάξω όσο καλύτερες ασφάλειες γίνεται, οπότε η δική σου ψηφιακή υπογραφή, το δικό σου πτυχίο στο Ίντερνετ.

Ή τα δικά σου λεφτά στη μη κερδοσκοπικές να είναι ασφαλή, εκεί πέρα να μην μπορεί κάποιος να τα κλέψει, να μην μπορεί να τα δει, αν δεν θες να τα δει.

Οπότε η Mysten Labs θα φτιάξει καινούργιους αλγορίθμους, μπορεί να δεις αυτούς τους αλγορίθμους και εκτός Mysten Labs. Φτιάχνουμε πραγματικά κάποια συστήματα κρυπτογραφίας.

Το μόνο κακό που μπορεί να γίνει στο μέλλον με την τεχνητή νοημοσύνη που έρχεται γιατί φέρνουμε και τεχνητή νοημοσύνη στο web. Χρειάζεται γιατί χρειάζεται; Εσύ έχεις ένα πορτοφόλι πια. Τα πορτοφόλια μας όλα θα γίνουν έξυπνα. Με το που δει μία συναλλαγή που δεν την έχεις κάνει, δεν περιμένεις την τράπεζα να σου πει κάτι. «Ρε Παναγιώτη; Δεν το έχω ξαναδεί αυτό». Το wallet θα σου μιλάει.

Παναγιώτης: Το ενδιαφέρον πράγμα με την τεχνολογία είναι ότι ειδικά σε χώρες και σε περιοχές και σε εστίες που έχουν μείνει λίγο πιο πίσω; Ας πούμε ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα η οποία έχει μείνει λίγο πιο πίσω.

Οι καινούργιες τεχνολογίες που κάνουν και scale πιο γρήγορα δηλαδή δημιουργούν αυτά που λέγαμε λέμε leap frog ευκαιρίες, leap frog δηλαδή άλμα βατράχου.

Δηλαδή, εκεί που ζω στο - 5 και οι υπόλοιπες χώρες είναι στο 1 να κάνεις ένα, και τους πήρε 10 χρόνια να πάνε στο 1 τις υπόλοιπες χώρες, εσύ σε 2 χρόνια να βρεθείς στο 2 και να πας μαζί τους στο 2. Αυτά τα leap frog opportunities λοιπόν αυτός οι ευκαιρίες leap frog είναι αν μη τι άλλο για χώρες όπως η Ελλάδα, μικρές, λίγο πιο πίσω, κάπως χάσανε κάποια τρένα.

Είναι φοβερά ενδιαφέρουσα, φοβερά...

Κώστας: Όχι μόνο ενδιαφέρουσα, είναι και πιο εύκολο.

Όταν εσύ δεν έχεις την αυτοματοποίηση κάποιας άλλης χώρας σε κάποιους τομείς, επεκτεινόμαστε και εκεί. Η άλλη χώρα για να αλλάξετε το σύστημα από ψευτοδουλεύει, δεν θα επενδύσει εκεί, θα επενδύσει, αλλά ίσως πιο αργά.

Εσύ έχεις ανάγκη να το κάνει.

Είσαι τόσο χρόνια πίσω δεκαετίες, που αυτό το leap frog που λέμε δηλαδή πραγματικά.

Θα πρέπει να δοκιμάσεις, γιατί αλλιώς αν περάσουμε ακόμα λίγα χρόνια και αυτές το ξεκινήσουν, θα σαι πάλι πίσω.

Δηλαδή τελικά θα σαι συνεχώς πίσω. Εγώ αλήθεια πιστεύω ότι κάποιες χώρες σαν τη δική μας πρέπει να κάνουν έστω, να εξερευνήσουν τέτοιες τεχνολογίες, ίσως πιο επιθετικά από άλλες.

Παναγιώτης: Θα κλείσουμε με ένα ωραίο επίλογο που είναι ένα παιχνίδι που παίζουμε στο τέλος.

Γρήγορες ερωτήσεις με γρήγορες απαντήσεις και όπου θες και πιστεύεις ότι θες να προσθέσεις κάτι μία προτίμηση, κάτι που θες να μας πεις.

Please do. Λοιπόν διαλέγεις από πάνω ένα από τα 2.

Βιβλία ή podcast;

Κώστας: Podcast κοιμάμαι και με αυτά, αλλά γράφω ένα βιβλίο τώρα.

Παναγιώτης: Γράφεις βιβλίο δικό σου;

Κώστας: Γι αυτό τομέα που συζητήσαμε blockchain.

Παναγιώτης: Πρωινός ή βραδινός τύπος;

Κώστας: Φουλ βραδινός, ξημερώματα.

Δουλεύω πολύ το βράδυ, μου αρέσει.

Είναι αυτό που λέμε night owl, δηλαδή πραγματικά κουκουβάγια, κουκουβάγια.

Παναγιώτης: Καφές ή τσάι;

Κώστας: Τίποτα λεμονάδα.

Παναγιώτης: Αν μπορούσες να φας να πας για δείπνο με ένα ιστορικό πρόσωπο, ποιο θα διαλεγες να είναι αυτό και γιατί;

Κώστας: Με τον Tesla.

Αλήθεια γιατί μου αρέσει πάρα πολύ αυτό που ξέρεις, ανακαλύπτεις συνέχεια και κάπως στο μυαλό μου έχει κολλήσει ότι μάλλον ήταν ένας από τους μεγαλύτερους.

Μπορώ να πω και από τον Αϊνστάιν λίγο θα τους κόντραρα από τους 2 μεταξύ τους.

Παναγιώτης: Με ποια τεχνολογία δεν μπορείς να ζήσεις χωρίς;

Κώστας: Θα λεγα Ίντερνετ, αλλά τώρα φτιάχνουμε το internetless, χωρίς Ίντερνετ.

Νομίζω έτσι όπως ταξιδεύω αυτή τη στιγμή δεν μπορώ να ζήσω χωρίς βίντεο streaming, γιατί θέλω να βλέπω την οικογένειά μου.

Παναγιώτης: Πες μας ένα βιβλίο που έχει αλλάξει τη ζωή σου.

Κώστας: Μου αρέσουνε πολύ το Sapiens και ξέρεις όλα αυτά τα βιβλία τα οποία σε βάζουν να σκεφτείς για την ανθρώπινη φύση. Νομίζω όμως ότι τελευταία, επειδή κάπως με έχει επηρεάσει πολύ το περιβάλλον, δεν θα πω για βιβλίο.

Θα σου πω έναν τύπο που κάνει αυτά τα ντοκιμαντέρ, τον David Attenborough, ο οποίος λέει για το blue earth και τέτοια όλα αυτά αυτός με έχει επηρεάσει πάρα πολύ.

Παναγιώτης: Υπάρχει κάποια συμβουλή που έτσι θα ξεχωρίζεις; Που έχεις πάρει στη ζωή σου που σου έχει μείνει;

Κώστας: Είχα διαβάσει ένα quote και μου το μετέφερε και ένας καθηγητής μου ότι the ultimate inspiration is the deadline. Πρέπει να έχεις ένα deadline, αν τελειώσεις κάτι. Όποτε δεν βάζω deadline, να τελειώσω δηλαδή έχω μέχρι τις 13 του μηνός 14 να τελειώσω κάτι, είναι πάρα πολύ δύσκολο, είτε η ομάδα, είτε εσύ να τελειώσεις την ώρα σου.

Παναγιώτης: Κατά τη δική σου άποψη, τι κάνει έναν επιχειρηματία να είναι outlier;

Κώστας: Ωραία πρέπει να είσαι outlier και ίσως σε μερικά άλλα πράγματα στη ζωή σου.

Πρέπει στη ζωή σου πέρα από το ρίσκο που είπαμε.

Να δίνεις λόγο και ευκαιρίες αλλιώς, ξέρεις, ((ακατανόητο στο βίντεο)) κάνουνε growth hacking, επενδύουν και πρέπει να κάνεις dominate το market. Το να πετύχεις στη μέση εντάξει, θα βγάλουμε λίγα λεφτά αλλά δεν θα πετύχουν αυτό το 20,50,100x.

Παιδιά δε γίνεται, άμα δεν φύγεις out of the box. Outlier είσαι επειδή στη ζωή σου έκανες επίσης πολλά πράγματα και ήσουν outlier σε όλα, δηλαδή έπρεπε να πάρεις μία απόφαση για ένα πανεπιστήμιο, δεν ξεσηκώνεις να πας στη Νορβηγία, θα ήθελες να πας κάπου πιο καλά δεν πήρες, ξέρεις κάποιο ρίσκο εκεί πέρα ή να πας ένα βήμα παραπέρα. Πρέπει να πάρεις ένα άτομο το οποίο έχει τύχει και αυτό έχει 3

interviews πάρα πολύ καλά 1 2 από τα 5 interviews που πήρε δεν είναι καλά, πρέπει να έχεις εκεί και το gut feeling να πεις ότι κάποια στιγμή, να πάρουμε και ένα ρίσκο εδώ πέρα.

Αυτός έχει ένα στοιχείο, τα άλλα 4 χάνουν, αλλά είναι πάρα πολύ καλό αυτό.

Πώς θα ξεχωρίσεις όταν υπάρχει τρελός ανταγωνισμός; Η παγκοσμιοποίηση έχει φέρει ένα πολύ μεγάλο ανταγωνισμό σε όλες τις εταιρείες.

Δεν νοείται να είσαι outlier στην επιτυχία γιατί πάρα πολλοί θα πετύχουνε λίγο ή μέτρια ή πολύ. Στην επιτυχία πρέπει να είσαι outlier σε πολλές αποφάσεις της ζωής σου.

Δε εγώ δεν πιστεύω στο ακολουθώ ένα book και εγώ προσωπικά και πρέπει με βάση αυτό να πάω by the book και θα πετύχω.

Γιατί εγώ είμαι από perfectionist από τη φύση μου. Για μένα για να γίνεις outlier σε έναν τόπο.

Εμείς μες στα blockchain, τα κρυπτονομίσματα έχουμε 1000 αντιπάλους, 1000 competitors, και φίλους και competitors.

Γιατί ξέρεις, η τεχνολογία βοηθάει στην ανάπτυξη.

Βλέπεις τι δεν κάνει άλλος καλά κάνεις και εσύ, αλλά δεν νομίζω ότι αν δεν κάναμε θυσίες, υπερβολές και σε άλλα πράγματα επιλογές by gut feeling με το αίσθημα εσωτερικά τι πιστεύουμε να πετυχαίναμε. Πρέπει να είσαι outlier και σε άλλα πράγματα.

Έτσι εγώ πιστεύω. Outlier γίνεσαι όχι μόνο σαν επιχειρηματίας. Σε όλα τα πράγματα στη ζωή σου πρέπει να κάνεις κάτι διαφορετικό.

Παναγιώτης: Κώστα σε ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Κώστας: Ευχαριστώ και εγώ και εντάξει θα τα ξαναπούμε εμείς κάπου στον κόσμο.

Παναγιώτης: Εννοείται.

Κώστας: Και θα μαι και εδώ Ελλάδα έτσι για λίγο καιρό, κάποιους μήνες και θέλω να βρεθούμε και με το community.

Παναγιώτης: Και ανυπομονούμε να δούμε τα επόμενα μεγάλα successes του Mysten Labs. Σε ευχαριστώ.

Κώστας: Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.